

จดหมายข่าว ธรรมาภิบาลมหาวิทยาลัย

ปีที่ 5 ฉบับที่ 2 (เมษายน - มิถุนายน) 2556

ISSN 1906-4977

แนะนำนายกสภามหาวิทยาลัย

: นายกร ทัพพะรังสี

กิจกรรมส่งเสริมธรรมาภิบาล

: สรุปการเสวนา “นโยบายอุดมศึกษาของรัฐ:
ปฏิสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลกับมหาวิทยาลัย”

แนะนำสำนักงานสภามหาวิทยาลัย

: สำนักงานสภามหาวิทยาลัยแม่โจ้

บทความ

: “อ้อ !!! นโยบายสวยหรู...ต้องปฏิบัติได้จริง”

: “เรียนรู้...การตั้งศูนย์บริหารสินทรัพย์มหาวิทยาลัย”

นานาสาระเกี่ยวกับสภามหาวิทยาลัย

: เรียนรู้อุดมศึกษาของออสเตรเลีย (๓/๔)

3 แนะนำนายกสภามหาวิทยาลัย
นายก กัมพะรังสี

8 สรุปการเสวนาเรื่อง “นโยบาย
อุดมศึกษาของรัฐ : ปฏิสัมพันธ์
ระหว่างรัฐบาลกับมหาวิทยาลัย”

12 สำนักงานสภามหาวิทยาลัยแม่โจ้

16 ย้ำ !!! นโยบายสวยหรู...
ต้องปฏิบัติได้จริง

18 เรียนรู้อุดมศึกษาออสเตรเลีย (๓/๔)

20 เรียนรู้...การตั้งศูนย์บริหาร
สินทรัพย์มหาวิทยาลัย

24 ข่าวประชาสัมพันธ์

บทบรรณาธิการ

จดหมายข่าวธรรมาภิบาลมหาวิทยาลัยฉบับนี้เป็นฉบับที่ 18 เนื้อหาในจดหมายข่าวฯ ประกอบด้วย แนะนำนายกสภามหาวิทยาลัย (นายก กัมพะรังสี) กิจกรรมส่งเสริมธรรมาภิบาล “สรุปการเสวนา นโยบายอุดมศึกษาของรัฐ : ปฏิสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลกับมหาวิทยาลัย” แนะนำสำนักงานสภามหาวิทยาลัย “สำนักงานสภามหาวิทยาลัยแม่โจ้” บทความ “ย้ำ !!! นโยบายสวยหรู...ต้องปฏิบัติได้จริง” (ศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร ศรีสอาน) นานาสาระเกี่ยวกับสภามหาวิทยาลัย เรียนรู้อุดมศึกษาออสเตรเลีย (๓/๔) (ศาสตราจารย์ นพ.วิจารณ์ พานิช) “เรียนรู้...การตั้งศูนย์บริหารสินทรัพย์มหาวิทยาลัย” (นวพร เรืองสกุล)

จดหมายข่าวธรรมาภิบาลมหาวิทยาลัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนทัศนะและประสบการณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับอุดมศึกษา และการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการขับเคลื่อนมหาวิทยาลัย หากท่านผู้อ่านมีข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะใดๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดทำจดหมายข่าวฯ หรือประสงค์ที่จะนำบทความเรื่องธรรมาภิบาลตลอดจนประสบการณ์ หรือแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับธรรมาภิบาลและการบริหารจัดการที่ดีในสถาบันของท่านมาเผยแพร่ กรุณาติดต่อกองบรรณาธิการตามที่อยู่ด้านล่างนี้ จักขอบคุณยิ่ง

กองบรรณาธิการ

สถาบันคลังสมองของชาติ
www.knit.or.th/ugi

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา	: ศ.ดร.ปิยะวัติ บุญ-หลง	ดร.กมลินทร์ พินิจกุลตล
กองบรรณาธิการ	: ดร.นงเยาว์ เปรมกมลเนตร	นางวิสุทธินี แสงประดับ
	นางสาวฉันทลักษณ์ อาจหาญ	นางสาวจริยา สระทองพิมพ์
จัดพิมพ์โดย	: สถาบันคลังสมองของชาติ	
	ชั้น 22 อาคารมหานครยิบซัม เลขที่ 539/2 ถนนศรีอยุธยา	
	เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400	
	โทรศัพท์ : 0 2640 0461	โทรสาร : 0 2640 0465

นายกร ทัพพะรังสี

นายกสภามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

สถาบันคลังสมองของชาติ ได้รับความกรุณาจาก นายกร ทัพพะรังสี

วันที่ 1 เมษายน 2556 เวลา 14.00 น.

ณ ชั้น 1 อาคาร 27 มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ประวัติ

นายกร ทัพพะรังสี เกิดเมื่อวันที่ 14 กันยายน พ.ศ. 2488 สำเร็จการศึกษาวิลบราแฮมอะแคดามี (Wilbraham Academy) โรงเรียนประจำระดับเตรียมอุดมศึกษา จากนั้นได้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีด้านบริหารอุตสาหกรรมจาก มหาวิทยาลัยคลีฟ รัฐแมตซาชูเซตส์ ประเทศสหรัฐอเมริกา

ประวัติการทำงานที่สำคัญ ได้แก่

- » ผู้ช่วยทูตการค้า สถานทูตแคนาดาประจำประเทศไทย
- » เลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
- » ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
- » รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
- » ประธานคณะกรรมการธิการพลังงาน
- » หัวหน้าพรรคชาติพัฒนา
- » รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
- » รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
- » รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข
- » รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- » รองนายกรัฐมนตรี

ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน

- » สมาชิกราชกรีฑาสโมสร
- » นายกสมาคมมิตรภาพไทย-จีน

นายกร ทัพพะรังสี ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ชั้นมหาปรมาภรณ์ช้างเผือก (ม.ป.ช.) ชั้นมหาวชิรมงกุฏ (ม.ว.ม.) ปัจจุบัน นายกร ทัพพะรังสี ดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

"สภามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา มีทั้งการประเมินภายในและภายนอก ผ่านการใช้หลักเกณฑ์เป็นตัววัด โดยการประเมินภายในจะมีการประเมินสภามหาวิทยาลัย และทุกภาคส่วน ส่วนการประเมินภายนอกจะประเมินคณะผู้บริหารมหาวิทยาลัย จากนั้นจะนำขึ้นพิจารณาเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติและแก้ไขตามข้อเสนอแนะ ของคณะกรรมการประเมินจากองค์กรภายนอก"

ในความเป็นนายกสภามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ผม และคณะกรรมการสภามหาวิทยาลัยฯ ทำหน้าที่อยู่บนพื้นฐานของอำนาจและหน้าที่ที่ได้รับไว้ใน พ.ร.บ. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา พ.ศ. 2547 ซึ่งได้ระบุไว้ว่าให้อธิการบดีเป็นหัวหน้าคณะผู้บริหาร และการใช้อำนาจของการบริหารมหาวิทยาลัยตามที่ พ.ร.บ. ได้กำหนดไว้ โดยให้ผู้บริหารมีความตระหนักถึงหน้าที่และความรับผิดชอบว่าสิ่งที่เป็นมติของสภามหาวิทยาลัยต้องนำไปปฏิบัติ สภามหาวิทยาลัยต้องเคารพในการใช้อำนาจของผู้บริหารในการดำเนินงานและแก้ปัญหา ในขณะที่ผู้บริหารต้องเคารพในนโยบายและมติของสภามหาวิทยาลัยเช่นเดียวกัน

บทบาทของนายกสภาฯ ในการกำกับดูแลมหาวิทยาลัย

นายกสภามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ได้ริเริ่มจัดให้มีการเสวนาร่วมกันของสภามหาวิทยาลัย สภาคณาจารย์ สภาวิชาการ และคณะกรรมการส่งเสริมกิจการของมหาวิทยาลัยเป็นประจำทุกปี ใช้เวลาสามวันสองคืน ทำให้เกิด Harmony ขึ้นจากทุกภาคส่วนของมหาวิทยาลัยในการกำกับทิศทางของการก้าวไปข้างหน้า โดยการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย

ในการกำกับดูแลมหาวิทยาลัย นายกสภาฯ ต้องบริหารอยู่บนฐานของความรู้และข้อมูลที่เป็นจริงก่อนที่จะนำไปสู่การตัดสินใจในขั้นสุดท้าย

การปฏิรูปสภา การจัดการองค์กร การบริหารบุคลากร

สามารถแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ

- ส่วนที่ 1 เป็นระดับของสภามหาวิทยาลัยมี 2 ระดับ 1) ระดับนโยบายและทิศทาง 2) ระดับชั้นนำ
- ส่วนที่ 2 เป็นระดับของอธิการบดีและรองอธิการบดีจะมีหน้าที่นำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ
- ส่วนที่ 3 เป็นระดับของคณบดีและอาจารย์ มีหน้าที่ในการปฏิบัติ

ซึ่งในส่วนของสภามหาวิทยาลัยจะมีการวางโครงสร้างเป็นแบบพีระมิด

1. สำนักงานสภามหาวิทยาลัย มีหน้าที่ทำงานเกี่ยวข้องกับงานเอกสาร เพื่อเข้าสู่การประชุม ติดตามการทำงานของสภามหาวิทยาลัย เป็นศูนย์รวมในการประสานการทำงานของคณะกรรมการสภามหาวิทยาลัย
2. มีผู้อำนวยการสำนักงานสภามหาวิทยาลัย (รองอธิการบดี) เพื่อการประสานงานกับผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งนั่งอยู่ในคณะกรรมการสภามหาวิทยาลัยที่จะช่วยในการกำหนดนโยบายและทิศทางของมหาวิทยาลัย โดยมีรองอธิการบดีดูแลในกิจการสภามหาวิทยาลัยโดยเฉพาะ
3. มีบุคลากรหรือคณะทำงานเพื่อหาข้อมูลให้แก่สภามหาวิทยาลัยเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เพียงพอสำหรับกรรมการสภามหาวิทยาลัย และให้เวลาอย่างเหมาะสมก่อนจะถึงวันประชุมสภามหาวิทยาลัย
4. มีบุคลากรในการติดตามมติของสภามหาวิทยาลัย ว่าได้รับการนำไปสู่การปฏิบัติได้มากหรือน้อยประการใด

การประชุมสภามหาวิทยาลัย

สภามหาวิทยาลัยจะมีการประชุมสภามหาวิทยาลัยทุก 1 เดือน โดยกำหนดวันพุธสุดท้ายของแต่ละเดือน กรณีมีวาระเร่งด่วนจะมีการประชุมสภามหาวิทยาลัยทุก 2 สัปดาห์

การเพิ่มพูนประสิทธิภาพของสภามหาวิทยาลัย

การนำเทคโนโลยีเข้ามาเสริมการทำงานของสภามหาวิทยาลัยนั้นเป็นสิ่งที่ดี กล่าวคือ กระบวนการในการประชุมสภามหาวิทยาลัยจะมีการขึ้นจอมอนิเตอร์ในระหว่างการประชุม และข้อมูลที่ส่งให้กับกรรมการสภามหาวิทยาลัยเพื่อประชุมสภามหาวิทยาลัยยังคงเป็นเอกสาร ไม่ใช่เป็นเอกสารอิเล็กทรอนิกส์หรือทางอีเมล ซึ่งหากต้องเพิ่มเทคโนโลยีเข้ามาทุกท่านจะต้องมีอินเทอร์เน็ตรองรับ เพื่อก่อนเข้าประชุมทุกท่านจะต้องอ่านเอกสารมาก่อนการประชุม เป็นต้น

แนวทางการบริหารมหาวิทยาลัย

สภามหาวิทยาลัย มีกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเชี่ยวชาญในแต่ละเรื่องตามประสบการณ์ของผู้ทรงคุณวุฒิ แต่ละท่าน ในบางเรื่องสภามหาวิทยาลัยจะมอบหมายให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ท่านใดท่านหนึ่งเป็นผู้ชี้แจงให้แก่ผู้บริหารในการที่จะนำมติของ สภามหาวิทยาลัยไปสู่การปฏิบัติให้เกิดประโยชน์แก่นักศึกษา และมหาวิทยาลัยต่อไป

เช่น สภามหาวิทยาลัยจะมีแนวทางการหารายได้ให้กับองค์กรต่างๆ ในมหาวิทยาลัย โดยให้ผู้รับผิดชอบขององค์กรนั้น นำเสนอต่อสภาฯ ก็จะมีผู้ทรงคุณวุฒิจากกรรมการสภาฯ ได้รับมอบหมายจากสภาฯ ไปเป็นผู้ชี้แจงทั้ง 6 คณะ และ 5 วิทยาลัย เพราะการหารายได้ไม่ใช่วัฒนธรรมหรือธรรมชาติของผู้ซึ่งเป็น อาจารย์ และทุกอย่างที่ดำเนินการจะต้องเป็นไปตามเงื่อนไข ของ พ.ร.บ. มหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 ในการประกอบการ ทำงานของสภามหาวิทยาลัยอีกด้วย

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสภามหาวิทยาลัย คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และบุคลากร

● ภายในองค์กร

สภามหาวิทยาลัยมีแนวทางในการเชื่อมความสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกัน ระหว่างคณะกรรมการสภามหาวิทยาลัย และฝ่ายบริหารของมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา เป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกของประเทศไทยในระดับอุดมศึกษา ในการให้มีการประชุมร่วมกันของคณะกรรมการระดับสูงสุด ของมหาวิทยาลัย ซึ่งมี 4 องค์กร คือ 1) สภามหาวิทยาลัย 2) สภาคณาจารย์ 3) สภาวิชาการ และ 4) คณะกรรมการส่งเสริม มหาวิทยาลัย จะต้องมีการ Retreat ทุก 1 ปี โดยนายกสภามหาวิทยาลัยจะเป็นผู้ดำเนินการ เพื่อพูดคุยในบรรยากาศแห่งความเป็นกันเองว่าใน 1 ปีที่ผ่านมา ในแต่ละองค์กรมีการดำเนินการ อย่างไรในการขับเคลื่อนมหาวิทยาลัย และในแต่ละองค์กร ต้องการให้องค์กรอื่นสนับสนุนอย่างไรบ้าง เพื่อร่วมเสริมส่งซึ่งกัน และกันใน กิจกรรมของมหาวิทยาลัย

การขยายวิทยาเขต ซึ่งปัจจุบันมี 3 วิทยาเขต คือ จ.สมุทรสงคราม จ.ระนอง และศาลายา จ.นครปฐม เป็นการนำองค์ความรู้ ออกสู่ภูมิภาค การตั้งศูนย์การศึกษาในต่างจังหวัด โดยทางมหาวิทยาลัย มีการเรียนการสอนแบบออนไลน์ โดยร่วมมือกับสถานศึกษาประจำจังหวัด โดยองค์ความรู้ทั้งหมด จะมาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

● ภายนอกองค์กร

“การสื่อสารกับภายนอกองค์กร มหาวิทยาลัยมีเป้าหมายที่จะปกรอง “สวนสุนันทา” ให้ชัดเจนในสายตาประชาชน”

มหาวิทยาลัยได้มีการเริ่มต้นสื่อสารกับภายนอกองค์กร โดยมีการทำกิจกรรมร่วมกันเกี่ยวข้องกับนำองค์ความรู้ต่างๆ ให้เข้าถึงประชาชน ตัวอย่างเช่น ก่อนการเลือกตั้งผู้ว่ากรุงเทพมหานคร ครั้งที่แล้ว มหาวิทยาลัยได้ร่วมมือกับรายการข่าว 24 ชั่วโมง TNN เพื่อนำองค์ความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้ง ไม่ว่าเราจะควรเลือกคนแบบไหน อยากให้ผู้ว่ากรุงเทพฯ มาแก้ปัญหาอะไร และหน้าที่ของผู้ว่ากรุงเทพฯ มีอะไรบ้าง เป็นต้น

ในอนาคตจะมีการร่วมมือกับสถานีโทรทัศน์อีกหลายแห่ง รวมทั้งจะร่วมมือกับ Satellite TV ซึ่งจะแพร่ภาพออกไปสู่ 77 จังหวัด 10 ประเทศอาเซียน รวมถึงประเทศจีนด้วย และจะมีการร่วมมือกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เชิญนักศึกษาทุกมหาวิทยาลัยทำคลิปวิดีโอเชิญชวนท่องเที่ยวในแต่ละจังหวัดของแต่ละมหาวิทยาลัย โดยมหาวิทยาลัยร่วมกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและสถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมที่แพร่ภาพไปยังอาเซียนและประเทศจีนจะมีการจัดแข่งขันและมีการมอบทุนการศึกษา และจากผลงานภาพยนตร์ที่ผ่านมาเรื่อง Lost in Thailand เป็นภาพยนตร์จีนที่มียอดทำในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งคนไทยจะดูเหมือนไม่มีอะไร แต่คนจีนจะชอบและพากันเข้ามาเที่ยวตามรอยภาพยนตร์ดังกล่าว ด้วยบทบาทที่ผมเป็นนายกสภามหาวิทยาลัย และยังรับตำแหน่งนายกสมาคมมิตรภาพไทย-จีนอีกด้วย ผมจึงนำข้อมูลในส่วนนั้นเข้ามาเสริมการท่องเที่ยวประเทศไทยอีกด้วย โดยมีบทบาทของนักศึกษาเข้าร่วมในการดำเนินงาน

การเตรียมพร้อมเข้าสู่อาเซียน 2015

การเตรียมการมี 2 ระดับ

ระดับแรก คือ ระดับอาจารย์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทามีจำนวนอาจารย์ประมาณ 1,500 คน โดยมีนโยบายให้อาจารย์และบุคลากรสามารถใช้ภาษาอังกฤษได้คล่องแคล่ว อธิการบดีได้มอบหมายให้รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการดำเนินการ โดยเริ่มมีการสอนภาษาอังกฤษให้กับอาจารย์เป็นอันดับแรก เพื่อเพิ่มทักษะและต่อยอดในภาษาอังกฤษให้สามารถสื่อสารได้รู้เรื่อง และต้อนรับชาวต่างประเทศได้

ระดับที่สอง คือ ระดับนักศึกษา : จากการที่มหาวิทยาลัยมีวิทยาลัยนานาชาติสวนสุนันทา ซึ่งสอนภาษาอังกฤษทุกวิชา ทุกชั้นปี ซึ่งจะเป็นตัวนำในการสร้างความพร้อมในการเปิดตัวมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาให้ประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียน ได้รู้ว่าทางมหาวิทยาลัยมีความพร้อมที่จะเสนอการสอนเป็นภาษาอังกฤษ เช่น วิชาการบิน การท่องเที่ยว และการโรงแรม เป็นต้น

ขณะเดียวกัน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทามีแนวความคิดจะเปิดให้ประเทศเพื่อนบ้านเข้ามาศึกษาที่มหาวิทยาลัยของเรา โดยในระยะแรกมี 4 ประเทศ คือ มาเลเซีย พม่า ลาว และ กัมพูชา เพราะมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทามีหลักสูตรและอาจารย์ที่มีความเชี่ยวชาญด้านวิชาการท่องเที่ยว (Tourism) และยังได้รับการแต่งตั้งให้เป็นตัวแทนประจำประเทศไทยในการเป็นศูนย์อบรม IATA Authorized Training Center (ATC) ประจำประเทศไทยนั้น นับเป็นการพัฒนาอีกก้าวหนึ่งของวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา โดยเริ่มแรกด้วยการเรียนการสอนในสาขาธุรกิจการบิน (หลักสูตรนานาชาติ) ที่สามารถฝึกบุคลากรป้อนให้กับอุตสาหกรรมการบินไปแล้วนั้น ทางวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ก็ยังได้มองไปอีกขั้นที่จะผลักดันให้บุคลากรที่ผ่านการอบรมแล้ว สามารถก้าวไปสู่ระดับมาตรฐานสากลที่ได้รับการรับรองมาตรฐานของสมาคมขนส่งทางอากาศระหว่างประเทศ (International Air Transport Association-IATA) เพื่อให้มีโอกาสได้ทำงานในระดับสากลได้มากขึ้น อีกทั้งยังเป็นการรองรับการขยายตัวของงานด้านอุตสาหกรรมการบินที่บุคคลทั่วไปที่ทำงานในสายงานนี้สามารถมาเข้าอบรมได้ง่ายขึ้น ซึ่งก็เป็นการสอดคล้องสนองรับกับการเปิดประชาคมอาเซียนในอีกไม่กี่ปีข้างหน้า

ขณะนี้มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาได้มีวิทยาลัยนานาชาติขึ้นมาเพื่อให้เด็กกล้าพูดโดยไม่กลัวผิดเพราะภาษาอังกฤษยังถือว่าเป็นภาษาที่สำคัญเราต้องฝึกเด็กของเราให้พร้อมที่สุด รวมทั้งอาจารย์ก็ต้องพร้อมด้วย ซึ่งใช้กระบวนการ Edutainment ซึ่งเป็นการสอนสมัยใหม่ที่ผสมผสาน Education+Entertainment โดยเริ่มที่อาจารย์ก่อน ใช้วิธีให้อาจารย์เลือกเพลงภาษาอังกฤษมา 1 เพลง แล้วถามว่าทำไมถึงเลือกเพลงนี้ ความหมายเป็นอย่างไร แล้วคุยกันสนุกสนานไม่เครียด จะทำให้อาจารย์แต่ละท่านกล้าที่จะพูด เพราะไม่เครียดและไม่รู้สึกกดดัน

แนวคิดในการประมวลจริยธรรมของ สภามหาวิทยาลัย

ต้องหลีกเลี่ยงการใช้ดุลยพินิจของมนุษย์ให้มากที่สุด ควรมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักเกณฑ์ให้เป็น Subjectivity ให้ น้อยที่สุด และเป็น Objectivity ให้มากที่สุด หากยังใช้ดุลยพินิจของมนุษย์ก็จะเป็นความผิดของเราเองที่ยังเขียนหลักเกณฑ์ที่ไม่รัดกุม จรรยาบรรณอีกหนึ่งเรื่อง คือ จิตสำนึกแห่งการเป็นอาจารย์ จิตสำนึกแห่งการเป็นผู้บริหารที่ต้องไม่มีการเอื้ออำนาจเข้ามาสอดแทรก ไม่ว่าจะเป็นวาระเพื่อผลประโยชน์แห่งตนที่ไม่ใช่เพื่อองค์กรหรือมหาวิทยาลัย ต้องไม่ยอมให้โทษ โมหะ โลภะ ให้เข้ามาครอบงำ

นโยบายการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล การดำเนินงานของสภามหาวิทยาลัย

นโยบายของนายกสภามหาวิทยาลัยฯ ในเรื่องการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลนั้น คือ การต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ และระเบียบข้อบังคับที่สภามหาวิทยาลัยได้อนุมัติไว้ก่อน และเป็นที่รับรู้กันอย่างทั่วไประชาคมมหาวิทยาลัยอยู่แล้ว เพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวเป็น Objective มากที่สุด และเป็น Subjective น้อยที่สุด

สภามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา มีทั้งการประเมินภายในและภายนอกผ่านการใช้หลักเกณฑ์เป็นตัววัด โดยการประเมินภายในจะมีการประเมินสภามหาวิทยาลัยและทุกภาคส่วน ส่วนการประเมินภายนอกจะประเมินคณะผู้บริหารมหาวิทยาลัย จากนั้นจะนำขึ้นพิจารณาเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติและแก้ไขตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการประเมินจากองค์กรภายนอก

การประเมินจะต้องมีจุดเริ่มต้น ซึ่งจะประเมินตามยุทธศาสตร์ที่สภามหาวิทยาลัยได้มอบไว้ใน 1 ปี ว่าได้ปฏิบัติไปตามนั้นหรือไม่

ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมธรรมาภิบาลมหาวิทยาลัย

ได้มีการพูดคุยกันมากในระยะหลังนี้ คือ คำว่า “ธรรมาภิบาล” ขอให้ความเห็นดังต่อไปนี้ ถ้าจะให้มีการธรรมาภิบาลในมหาวิทยาลัย **ควรจะต้อง**

- ให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวางหลักเกณฑ์ของการทำงาน การติดตาม ตรวจสอบ และการประเมินผล รวมถึงการแก้ปัญหาต่างๆ
- การพิจารณาในเรื่องต่างๆ ให้ใช้ตามหลักเกณฑ์ ข้อบังคับ และตัวชี้วัดมากที่สุด เพื่อเปิดให้มีการใช้ดุลพินิจของมนุษย์น้อยที่สุด
- การใช้ดุลพินิจของมนุษย์ ต้องให้อยู่ในจิตสำนึกของผู้ร่วมตัดสินใจด้วยว่า ต้องใช้หลักของ “ธรรม” เข้ามาจับที่จิตของทุกคนว่าจะตัดสินใจอยู่บนความถูกต้องและตามเกณฑ์ และไม่ยอมให้ โลภะ โทสะ โมหะ เข้ามาครอบงำเป็นอันตราย

ในการส่งเสริมธรรมาภิบาลนั้น ผมชอบการดำเนินการของสถาบันคลังสมองของชาติ เช่น ในการอบรมหลักสูตรธรรมาภิบาลเพื่อการพัฒนาอุดมศึกษา ทำให้เราได้รู้ว่าในแต่ละมหาวิทยาลัยอื่นๆ ทำอะไร เป็นอย่างไร และมีวิธีการคิดแบบใด โดยใช้เวทีของสถาบันคลังสมองของชาติ เป็นที่แห่งการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เช่นผมได้ทราบในเรื่องมหาวิทยาลัยที่ออกนอกระบบว่า หากมหาวิทยาลัยนั้นเป็นมหาวิทยาลัยที่ออกนอกระบบตั้งแต่วันแรกก็จะสามารถดำเนินการให้เกิดประโยชน์แก่ทุกฝ่ายได้เป็นต้น

ซึ่งหลังจากที่ได้ส่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยเข้าร่วมหลักสูตรฯ แต่ละท่านก็จะมาเล่าว่าได้เรียนอะไรบ้าง และมีการแลกเปลี่ยนกันอย่างไรบ้าง และแต่ละท่านก็บอกว่าถ้าไม่ได้ไปก็จะไม่ทราบในเรื่องต่างๆ ซึ่งผมคิดว่าเป็นประโยชน์ของแต่ละท่านที่ไปเพื่อจะเรียนรู้ว่า เรื่องเดียวกัน ปัญหาเดียวกัน ประเด็นเดียวกันที่มหาวิทยาลัยอื่นมีการดำเนินการแก้ไขกันอย่างไรเป็นต้น

ผมเป็นนายกสภาฯ ที่ชอบการเรียนรู้ของจริง ผมไม่ใช่ นักวิชาการ แต่ผมทำงานโดยเข้าไปสัมผัสกับชีวิตจริง และในระหว่างที่ผมเป็นนายกสภามหาวิทยาลัยมา 9 ปี สิ่งที่ผมทำตลอด คือ ผมต้องพบนักศึกษาทุก 12 เดือน ผมจะพบตัวแทนนักศึกษาประมาณ 50 คน คือ นายกองค์การ ประธานสภานักศึกษา ทุกคน มาล้อมวงคุยกับนายกสภามหาวิทยาลัยปีละ 1 ครั้ง ครั้งละ 3 ชั่วโมง ซึ่งการกระทำแบบนี้ เพื่อการพัฒนาและแก้ไข ปัญหาในมหาวิทยาลัยตามเป้าหมายของมหาวิทยาลัยให้ประโยชน์ เกิดแก่นักศึกษามากที่สุด

“การดำเนินงานของสภามหาวิทยาลัย
ต้องทำเพื่อประโยชน์ส่วนรวม
ของมหาวิทยาลัยเป็นหลัก
โดยไม่มีผลประโยชน์ส่วนตนหรือ
พวกพ้องเข้ามาแทรกเป็นอันตราย”

สรุปการเสวนา “นโยบายอุดมศึกษาของรัฐ: ปฏิสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลกับมหาวิทยาลัย”

สถาบันคลังสมองของชาติ ภายใต้มูลนิธิส่งเสริมทบวงมหาวิทยาลัย สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้เห็นความสำคัญของหลักสูตรธรรมาภิบาลและการบริหารจัดการที่ดี จึงได้จัด “หลักสูตรธรรมาภิบาลเพื่อการพัฒนาอุดมศึกษา” ขึ้นเพื่อสร้างเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อพัฒนาสภามหาวิทยาลัยและผู้บริหารระดับสูงของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อการทำหน้าที่พัฒนาระบบอุดมศึกษาของประเทศ และในการนี้ได้จัดงานพิธีมอบเกียรติบัตร “หลักสูตรธรรมาภิบาลเพื่อการพัฒนาอุดมศึกษา” รุ่น 10-11-12-13 ในวันที่ 8 มกราคม 2556 ณ โรงแรมเดอะสุโกศล ที่ผ่านมา และได้รับเกียรติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา) มาร่วมงานเสวนาและมอบเกียรติบัตรให้กับกรรมการสภามหาวิทยาลัยด้วย

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา)

ร.ม.ว.ศ. มีความสนใจอย่างมากในการเข้าร่วมงานนี้ เพราะได้มารับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอต่างๆ เกี่ยวกับการอุดมศึกษาจากผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นคลังสมองของชาติ เพราะเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ ไม่เฉพาะระดับอุดมศึกษาเท่านั้น แต่รวมไปถึงการศึกษาหลายๆ ด้าน ซึ่งจะทำให้ได้รับประโยชน์เพื่อนำไปปรับใช้ในนโยบายการทำงาน

ในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่า “การศึกษาที่มีคุณภาพ” มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ สำหรับประเทศไทย เป้าหมายการบริหารการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการคือการยกระดับคุณภาพการศึกษาของเยาวชนไทยทั้งระบบ ที่มุ่งสู่การพัฒนาประเทศในภาพรวม (ความรู้ ความสามารถ คุณธรรมจริยธรรม) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นการปฏิรูปหลักสูตรการเรียนการสอนและคุณภาพผู้สอน ที่เป็นปัจจัยสำคัญอันดับแรกที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนโดยตรงของการศึกษาทุกระดับ รวมทั้งการให้ความสำคัญต่อการสร้าง Career Path ของผู้สำเร็จการศึกษาระดับอาชีวศึกษา และวางแผนการผลิตผู้สำเร็จการศึกษาระดับอาชีวศึกษาให้มากขึ้น เนื่องจากเป็นกำลังแรงงานเป็นความต้องการของภาคการผลิตของประเทศ

และในระยะยาวจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนค่านิยมของสังคม ที่ให้เกียรติซึ่งกันและกัน โดยไม่สร้างความแตกต่างของการรับการศึกษา และอาชีพของคนในสังคม รวมทั้งต้องตระหนักถึงการวางแผนการสร้างระบบและกลไกการผลิตบัณฑิตให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องต่อการพัฒนาประเทศ ซึ่งไม่เพียงแต่ในด้านสังคมศาสตร์เท่านั้น ต้องวางแผนด้านการศึกษาในระยะยาวเพื่อ “ผลิตบัณฑิตด้านวิทยาศาสตร์ที่มีคุณภาพให้เพิ่มขึ้น” ซึ่งเป็นผลกระทบจาก “การกำหนดค่าตอบแทน” ของแต่ละกลุ่มอาชีพในประเทศไทยที่ยังไม่มีความเหมาะสม และเพื่อเป็นการลด

ความสูญเปล่าในการลงทุนด้านการศึกษา หรือการที่รัฐต้องลงทุนค่าใช้จ่ายต่อหัวของผู้เรียนทุกระดับ

ดังนั้น นโยบายของรัฐบาลจึงต้องมีความสอดคล้องกับความต้องการของประเทศ และต้องสอดคล้องกับพันธกิจที่สถาบันอุดมศึกษาได้ดำเนินการ ซึ่งฝ่ายรัฐบาลและสถาบันอุดมศึกษาต้องมีอุดมการณ์เป็นไปในทิศทางเดียวกันและให้ความร่วมมือในการพัฒนาระบบการศึกษาไทยให้มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

“ดังนั้นสิ่งที่เรามองเห็นในการพัฒนาคุณภาพของเด็กไทย คือ กระบวนการในการพัฒนาความรู้ ความสามารถ คุณธรรมจริยธรรมของเด็กไทยให้สูงขึ้น ซึ่งต้องเริ่มต้นพัฒนาตั้งแต่ต้น ในการยกระดับคุณภาพนักเรียนไทย ทั้งระบบให้สูงขึ้น โดยเฉพาะปัจจัยสำคัญในการพัฒนา คือ การพัฒนาปรับปรุง หลักสูตรและคุณภาพของผู้สอน”

“สิ่งที่รัฐบาลจะต้องดึงกลับมา คือ ทำอย่างไรให้มีการผลิตบุคลากร สายแพทย์ วิศวกร วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้มากขึ้น ซึ่งต้องมีการหารือร่วมกันระหว่างสถาบันการศึกษาผู้ผลิต โดยต้องมองอนาคตไปข้างหน้าว่าเราต้องการบัณฑิตในอนาคตอย่างไร เพื่อให้สถาบันการอุดมศึกษาแต่ละแห่งผลิตผู้เรียนแตกต่างกันตามศักยภาพของตนเอง ไม่ใช่ต่างคน ต่างผลิต เช่นในปัจจุบัน”

โอกาสนี้ รมว.ศธ. ได้รับฟังข้อเสนอแนะและความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ด้านการพัฒนาการศึกษาไทย จากผู้ทรงคุณวุฒิหลากหลายในที่ประชุม ในประเด็นสำคัญต่างๆ ดังนี้

ข้อเสนอแนะด้านการพัฒนาการศึกษาไทย

1. แนวคิดอุดมศึกษาที่จัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาตามกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551-2565) นั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง**ควรตระหนักถึงการใช้เครื่องมือที่ต่างกันสำหรับการกำกับดูแลและบริหารจัดการ** แต่พบว่า ในปัจจุบันนั้นใช้เครื่องมือในรูปแบบเดียวกัน เช่น การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา นอกจากนี้ ประเด็น Career Path ของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งต้องมีการพัฒนาให้ชัดเจน
2. ปัญหาการศึกษาไทยไม่เคยได้รับการแก้ไขอย่างต่อเนื่อง อาจเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงศึกษาธิการอยู่สม่ำเสมอ ทำให้ไม่มีความต่อเนื่องในการดำเนินการตามนโยบายที่จำเป็น สำคัญให้เกิดประสิทธิผล ดังนั้น **ความต่อเนื่องในการทำงานและพัฒนาการศึกษาของชาติ** ถือเป็นเรื่องสำคัญเรื่องหนึ่ง
3. ในประเทศไทยยังประสบกับปัญหาการพยากรณ์ทิศทางการผลิตบัณฑิตในอนาคตระยะยาวที่จะตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง **ควรจัดทำการศึกษาหรือทำนายตลาดแรงงานของประเทศใน 10 ปีข้างหน้า** โดยนำข้อมูลผลการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา

ที่สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล เพื่อนำผลการศึกษามาใช้ประโยชน์ในการจัดการศึกษาตามศักยภาพและบริบทของสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งได้อย่างแท้จริง

4. การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ต้องเน้นการพัฒนาผู้เรียนทุกระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับปฐมศึกษา ซึ่งเป็นระดับพื้นฐานนั้น **สถาบันอุดมศึกษาต้องให้ความสำคัญในการพัฒนาครูผู้สอนที่มีคุณภาพ เพื่อสร้างผู้สำเร็จการศึกษาในทุกระดับที่มีคุณภาพ**

5. สถาบันอุดมศึกษาได้ผลิตบัณฑิตครุศาสตร์ และบริหารธุรกิจ และการจัดการ มีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างมากในปัจจุบัน ซึ่งนโยบายรัฐบาลในระยะที่ผ่านมาได้สนับสนุนหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจ โครงการวิจัยรัฐร่วมเอกชนในเชิงพาณิชย์สนับสนุนให้เกิดผู้ประกอบการรายย่อย แต่ขาดงบประมาณในการลงทุน จึงส่งผลให้เกิด**โครงการกองทุนตั้งตัวได้**ตามนโยบายรัฐบาล ดังนั้นจึงขอให้รัฐบาลและกระทรวงศึกษาธิการ**ให้ความสำคัญต่อการบริหารงานการพัฒนากระบวนการดำเนินงานของกองทุนตั้งตัวได้**สามารถนำมาแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันได้อย่างแท้จริงให้ตอบสนองความต้องการของประชาชนไทยทุกระดับ

6. ควรเน้นความสำคัญของการวางแผนทางการศึกษาในระยะยาวเป็นหน้าที่สำคัญของผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหมดทุกภาคส่วน การกำหนดนโยบาย ทิศทาง เป้าหมาย มาตรการของรัฐบาลสำหรับภาคการผลิตนั้นเป็นหลักการสำคัญประการแรกของการบริหารการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพของคน เช่น นโยบายการผลิตบัณฑิตสายอาชีวศึกษานั้นมีความสัมพันธ์โดยตรงกับการกำหนดอัตราเงินเดือนของผู้สำเร็จการศึกษาระดับอาชีวศึกษา เพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาผลิตภาพในด้านต่างๆ ของประเทศ ให้อยู่ในระดับที่สูงขึ้น ดังนั้น สังคมประเทศต้องปรับเปลี่ยนค่านิยมและสนับสนุนการสร้างนวัตกรรม เพื่อพัฒนาประเทศ รวมทั้งการไม่เพิ่มจำนวนสถาบันอุดมศึกษา ตลอดจนต้องตระหนักและให้ความสำคัญพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาให้ปฏิบัติการอย่างเต็มศักยภาพ

7. ความสำคัญกับการแก้ปัญหาการใช้งบประมาณในการจัดการศึกษาทุกระดับ ให้เกิดผลสัมฤทธิ์โดยตรงกับผู้เรียน พร้อมกับพัฒนาระบบการวัดผลการศึกษาให้เกิดมาตรฐานอย่างแท้จริง รวมทั้งการจัดการศึกษาภายใต้การกำกับดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ต้องมีมาตรการในการ

ควบคุมคุณภาพมาตรฐาน ในการจัดการศึกษามากกว่าการนำงบประมาณไปลงทุนในสิ่งปลูกสร้าง ซึ่งไม่เกิดประโยชน์โดยตรงกับผู้เรียน (สร้างคุณภาพชีวิตของคนในสังคม) การสร้างและพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กที่ดีให้มีจำนวนเพิ่มขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนได้มีสถานศึกษาใกล้บ้าน (โรงเรียนในชุมชนที่มีคุณภาพ) และเป็นการสร้างคุณภาพให้เกิดขึ้นในสังคมไทย โดยความร่วมมือของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

8. การสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการพัฒนาการศึกษาท้องถิ่น ซึ่งในปัจจุบันอาคารที่ทำการ อบต./อบจ. ในปัจจุบันใหญ่โตมาก เพราะได้รับงบประมาณจัดสรรจำนวนมากจากรัฐ แต่โรงเรียนรอบๆ อบต./อบจ. ส่วนใหญ่ยังคงมีขนาดเล็ก และต้องการทรัพยากร จึงต้องการแรงผลักดันจาก อบต./อบจ. ให้ลงไปดูเรื่องพัฒนาคุณภาพการศึกษา เน้นให้มีโรงเรียนดีใกล้บ้านเพิ่มขึ้น เพื่อส่งผลถึงคุณภาพชีวิตของเด็กในชุมชน ไม่ต้องเดินทางไกลมาเรียนในเมือง โดยอาจจะประสานกับชุมชน นักธุรกิจ เข้ามามีส่วนร่วมพัฒนา โดยจับประเด็นการวัดคุณภาพให้ถูก

9. บริบทของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่แตกต่างกัน ทั้งความสามารถ ความเชี่ยวชาญและศักยภาพนั้น จึงต้องมีแนวทางการบริหารจัดการที่แตกต่างกันตามความเหมาะสมด้วย ซึ่งอาจจะแตกต่างจากอดีตที่การจัดการศึกษามีความมุ่งมั่นในการผลิตครูเป็นสำคัญกว่าสาขาอื่นๆ โดยมีความแตกต่างกับปัจจุบันที่มีความสามารถในการผลิตหลายหลายสาขาวิชา ตลอดจนการบริหารจัดการงบประมาณของมหาวิทยาลัยราชภัฏทั้งหมดในภาพรวมที่ไม่มีความเหมาะสม อีกทั้งเป็นการปิดกั้นการเปิดสาขาวิชาที่เป็นความต้องการในชุมชนแต่ละท้องถิ่น จึงเสนอ**ความเห็นให้มีการพิจารณาปรับเปลี่ยนพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ**ให้มีความเป็นอิสระมากขึ้น

10. มีความต้องการให้รัฐบาลดำเนินการเรื่องต่อไปนี

- มองการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองเป็นสมบัติของประเทศ เพราะผ่านการระดมสมองและประชาพิจารณ์จากผู้เกี่ยวข้องจำนวนมาก มีผลวิจัยต่างๆ เกิดขึ้นจำนวนมาก จึงขอให้รัฐบาลผลักดันและดำเนินการในเรื่องนี้ต่อไป
- นำรายงานการประเมินนานาชาติ ที่เกี่ยวข้องกับความคุณภาพการศึกษาและเด็กไทย มาวางแผนปรับปรุงพัฒนาให้เกิดผล
- ให้การสนับสนุนการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยเอกชนให้มากขึ้น เช่น การจัดเก็บอัตราภาษีโรงเรือน และที่ดินซึ่งแพงมาก หรือพัฒนา Database ในการช่วยเหลือการค้นคว้าข้อมูลของมหาวิทยาลัยเอกชน
- พิจารณา กรณีมีเจ้าหน้าที่ภาครัฐไปประเมินหลักสูตร MBA ของมหาวิทยาลัยเอกชน และบางแห่งถูกสั่งให้ปิด เนื่องจากไม่มีการทำวิจัย ทั้งที่มหาวิทยาลัยเอกชนแห่งนั้น ได้เสนอหลักสูตรแล้วว่าไม่ได้ทำวิจัยอยู่แล้ว แต่สอนด้วย Case Study

11. ความแตกต่างของการทำหน้าที่กรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ทำหน้าที่ปิด-เปิดหลักสูตรของสถาบันเป็นปกติ ซึ่งสภาสถาบันอุดมศึกษาของรัฐควรนำไปเป็นกรณีศึกษาเพื่อเป็นมาตรการในควบคุมคุณภาพให้มากขึ้น

12. ผู้ทรงคุณวุฒิรายหนึ่งเสนอถึง 4 ประเด็นที่มีผลต่อการอุดมศึกษา คือ

- ตัวอาจารย์ : ปัญหาค่าตอบแทน ระบบการขอตำแหน่งทางวิชาการ ทำให้บุคคลที่เกี่ยวข้องต้องเสียเวลาในการแก้ปัญหาในเรื่องส่วนตัว ส่งผลต่อปฏิบัติหน้าที่ของตนเองไม่เต็มความสามารถ
- ระบบการบริหารมหาวิทยาลัย : การรับนักศึกษา คุณภาพการเรียนการสอน การบริหารการเงินภายในสถาบันอุดมศึกษาที่มีความเป็นอิสระ รวมทั้งปัญหาอันเนื่องมาจากการมอบอำนาจจากหน่วยงานระดับนโยบายของประเทศให้กับสภามหาวิทยาลัย ซึ่งสภามหาวิทยาลัยบางแห่งไม่มีความเข้มแข็งในการทำหน้าที่ ตามบทบาทที่ถูกต้อง
- ระบบการบริการชุมชน : เป็นภารกิจที่สถาบันอุดมศึกษาต้องดำเนินการต่อสังคมประเทศ ดังนั้นภารกิจของสถาบันอุดมศึกษาจึงต้องกำหนดนโยบายในการแก้ปัญหาและตอบสนองความต้องการต่อสังคมให้มากขึ้น
- นโยบายของการศึกษาไทย : สถาบันอุดมศึกษาต้องตระหนักถึงการสร้างและพัฒนาศักยภาพคนให้มีคุณภาพ มีความซื่อสัตย์ มีวินัย มีความรับผิดชอบ

13. การวางแผนผลิตกำลังคน เกี่ยวข้องโดยตรงกับสภามหาวิทยาลัยด้วย ทั้งเรื่องของจำนวนและคุณภาพ ซึ่ง สกอ. จะติดตามดำเนินการในเรื่องนี้ต่อไป

14. การวางแผนการผลิตกำลังคนด้านจำนวนและคุณภาพ ซึ่งมีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับองค์กรสูงสุดของสถาบันอุดมศึกษา เนื่องจากได้รับมอบอำนาจในการดำเนินการกำกับดูแลสถาบันอุดมศึกษาจากภาครัฐ ดังนั้นจึงเป็นความรับผิดชอบของสภามหาวิทยาลัยและสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ซึ่งสภามหาวิทยาลัยต้องติดตามการเปลี่ยนแปลงของประเทศ และมีความรับผิดชอบในการทำหน้าที่ รวมทั้งสร้างความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับภาครัฐ โดยในอันดับแรกต้องตระหนักถึงการผลิตครู ซึ่งเป็นปัจจัยตั้งต้นและปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อคุณภาพของประชาชนไทย

สำนักงานสภามหาวิทยาลัยแม่โจ้

ที่มาบทความจาก www.council.mju.ac.th

ประวัติมหาวิทยาลัยแม่โจ้โดยสังเขป

เมื่อ พ.ศ. 2477 มีการก่อตั้งโรงเรียนฝึกหัดครูประถมกสิกรรมภาคเหนือ โดยเจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี (สนั่น เทพหัสดิน ณ อยุธยา) เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงธรรมการและแต่งตั้งให้อามาตย์โท พระช่วงเกษศรีศิลปการ (ช่วง โลจายะ) เป็นอาจารย์ใหญ่คนแรก เปิดสอนนักเรียนรุ่นแรกจำนวน 60 คน เมื่อวันที่ 7 มิถุนายน พ.ศ. 2477 ซึ่งถือเป็นวันสถาปนามหาวิทยาลัย

ต่อมา พ.ศ. 2518 ได้รับการยกฐานะเป็นสถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้เป็นส่วนราชการอันดับที่ 13 สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย รับนักเรียนอาชีวศึกษาเกษตร (ปวส. แผนกเกษตรกรรม) เข้าศึกษาต่อในหลักสูตร 4 ปี

ใน พ.ศ. 2539 ได้รับการจัดตั้งเป็นมหาวิทยาลัยแม่โจ้ เมื่อวันที่ 12 เมษายน พ.ศ. 2539 ตั้งอยู่เลขที่ 63 หมู่ 4 ตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ห่างจากตัวเมืองเชียงใหม่ประมาณ 10 กิโลเมตร มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 10,682 ไร่ และมีการจัดการเรียนการสอนในลักษณะวิทยาเขตที่มหาวิทยาลัยแม่โจ้-แพร่ เฉลิมพระเกียรติ อำเภอร่องขวาง จังหวัดแพร่ มีพื้นที่ 1,732 ไร่ และมหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร อำเภอละแม จังหวัดชุมพร มีพื้นที่ 1,750 ไร่

- **ธงประจำมหาวิทยาลัย : ธงสีเขียว ขาว เหลือง**
สีเขียว หมายถึง ความอุดมสมบูรณ์
สีขาว หมายถึง ความบริสุทธิ์ ขาวจิตใจ
สีเหลือง หมายถึง ธงข้าว พืชผลผลิตทางการเกษตร

วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งมหาวิทยาลัยแม่โจ้

การจัดตั้งมหาวิทยาลัยแม่โจ้เป็นไปตามประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 113 ตอนที่ 59 ก วันที่ 11 พฤศจิกายน 2539 หมวดหนึ่ง บททั่วไป มาตรา 6 ให้จัดตั้งมหาวิทยาลัยขึ้นมหาวิทยาลัยหนึ่งแห่งสถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้ เรียกว่า **มหาวิทยาลัยแม่โจ้** เป็นสถานศึกษาและวิจัย มีวัตถุประสงค์ให้การศึกษาส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการสอน ทำการวิจัย ให้บริการวิชาการแก่สังคม และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

จากประวัติความเป็นมาและรากเหง้า (DNA) ของแม่โจ้ ซึ่งในวิสัยทัศน์ “เป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำที่มีความเป็นเลิศทางด้านการเกษตรในระดับนานาชาติ” และมีปรัชญาของมหาวิทยาลัย “มุ่งมั่นพัฒนาบัณฑิตสู่ความเป็นผู้อุดมด้วยปัญญา อดทน สู้งาน เป็นผู้มีคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อความเจริญรุ่งเรืองวัฒนาของสังคมไทยที่มีเกษตรเป็นรากฐาน”

จากปรัชญา วิสัยทัศน์ ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ สภามหาวิทยาลัย และผู้บริหารมหาวิทยาลัย โดยนายกสภามหาวิทยาลัย (ดร.อำนวยการยศสุข) และอธิการบดี (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จำเนียร ยศราช) จึงร่วมมือกัน มุ่งมั่นสู่วิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัยเชิงรุกบนพื้นฐานของความสามัคคีและหลักธรรมาภิบาล

ความเป็นมาในการจัดตั้งสำนักงานสภามหาวิทยาลัย

ในปี พ.ศ. 2550 มหาวิทยาลัยได้เสนอให้มีการจัดตั้งสำนักงานสภามหาวิทยาลัย ให้เป็นหน่วยงานที่รองรับภารกิจของสภามหาวิทยาลัย แยกออกมาจากกองกลาง ให้การบริหารงานขึ้นอยู่กับสภามหาวิทยาลัย และเลขานุการสภามหาวิทยาลัย โดยสภามหาวิทยาลัย ในการประชุมครั้งที่ 3/2550 เมื่อวันที่ 25 เมษายน 2550 มีมติเห็นชอบให้จัดตั้งสำนักงานสภามหาวิทยาลัย โดยให้เป็นหน่วยงานที่แยกการดำเนินงานออกจากกองกลาง สำนักงานอธิการบดี ให้มีฐานะเทียบเท่า งานในเบื้องต้น หากมีความพร้อมในระยะ 1-2 ปี ให้ปรับฐานะเทียบเท่ากอง

ปัจจุบันสำนักงานสภามหาวิทยาลัย อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรองอธิการบดีฝ่ายบริหาร เลขานุการสภามหาวิทยาลัย มีการแบ่งงานออกเป็น 3 งาน ได้แก่

- งานบริหารและธุรการ
- งานจัดการประชุม
- งานนโยบาย ติดตาม และประเมินผล

หน้าที่ความรับผิดชอบ

1. งานบริหารและธุรการ รับผิดชอบและดำเนินการตามภารกิจ

- 1.1 ด้านระบบการบริหารจัดการ
- 1.2 ด้านธุรการ ติดต่อและประสานงาน
- 1.3 ด้านแผนงบประมาณ และการเงิน และพัสดุ
- 1.4 ด้านการบริหารงานบุคคล
- 1.5 ด้านการพัฒนาระบบสารสนเทศ และประชาสัมพันธ์
- 1.6 ด้านจัดทำแผนปฏิบัติงานและรายงานผลปฏิบัติงานประจำปีของหน่วยงาน
- 1.7 ด้านการให้บริการข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องให้กับคณะกรรมการ บุคคล หน่วยงานทั้งภายในและภายนอก
- 1.8 งานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมาย

2. งานจัดการประชุม

รับผิดชอบและดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการประชุม การประสานงานบุคคล หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย ซึ่งคณะกรรมการส่วนใหญ่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิและบุคคลภายนอก จึงมีการจัดทำแผนการประชุมเพื่อเป็นกรอบการดำเนินงานระเบียบวาระการประชุม วิเคราะห์เรื่องเพื่อสรุปเสนอที่ประชุม พร้อมข้อมูลประกอบการพิจารณา ผลิตเอกสารการประชุม จัดการประชุมระบบ E-meeting จัดส่งเอกสารให้คณะกรรมการสภาฯ เพื่อพิจารณาล่วงหน้าก่อนการประชุม ติดต่อหาบทาม ติดตามผลรายงานการประชุม สรุปผลการประชุม การแจ้งมติ ติดตามผลการดำเนินงานตามมติ การรับรองเรื่องต่างๆ

- งานประชุมที่อยู่ในความรับผิดชอบ

 1. ประชุมสภามหาวิทยาลัย ปีละ 8-9 ครั้ง
 2. ประชุมคณะกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัย ปีละ 6 ครั้ง
 3. ประชุมทบทวนการดำเนินงานด้านนโยบายของสภามหาวิทยาลัยประจำปี (Retreat ปีละ 2 ครั้ง)
 4. ประชุมสภามหาวิทยาลัย (ที่วิทยาเขต) 2 ปี/ครั้ง
 5. ประชุมคณะกรรมการประเมินผลการดำเนินงานของสภามหาวิทยาลัย (ทุกปี)
 6. ประชุมคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลมหาวิทยาลัย (อธิการบดี) (ทุกปี)
 7. ประชุมคณะกรรมการพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการ

8. ประชุมคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาประเมินผลงานทางวิชาการ จริยธรรม และจรรยาบรรณ
9. ประชุมคณะกรรมการดำเนินงานวิเคราะห์ และติดตามการดำเนินงานตามมติ และข้อเสนอแนะของสภามหาวิทยาลัย (ปีละ 8-9 ครั้ง)

● ประชุมอื่นๆ

การจัดการประชุมอื่นๆ ตามที่สภาฯ ได้รับมอบหมาย

● การสรรหา/เลือกตั้ง

รับผิดชอบในการควบคุม จัดทำแผนการสรรหา/เลือกตั้งให้เป็นไปตามข้อบังคับที่กำหนด โดยกำหนดปฏิทินล่วงหน้า และปรับฐานข้อมูลให้เป็นปัจจุบันอย่างต่อเนื่อง

● การดำเนินงาน/สรรหาตามข้อบังคับ/และจัดการประชุม ได้แก่

1. นายกสภามหาวิทยาลัย เพื่อเสนอโปรดเกล้าฯ
2. กรรมการสภาฯ ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อเสนอโปรดเกล้าฯ
3. กรรมการสภาฯ จากผู้บริหาร และจากคณาจารย์
4. ประธานและคณะกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัย
5. ผู้บริหารมหาวิทยาลัย (วาระการดำรงตำแหน่ง 4 ปี) ได้แก่

● อธิการบดี

● คณบดี ผู้อำนวยการสำนัก/วิทยาลัย และส่วนงานภายในที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ

3. งานนโยบาย ติดตาม และประเมินผล

รับผิดชอบในการสนับสนุนการปฏิบัติงานตามอำนาจและหน้าที่ของสภาฯ ที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยแม่โจ้ พ.ศ. 2539 โดยทำหน้าที่ติดตามผลการปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัยตามมติสภาฯ ที่มอบหมายให้มหาวิทยาลัยหรือหน่วยงานของมหาวิทยาลัยนำไปปฏิบัติ และรายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานต่อสภาฯ ทุกครั้ง หรือตามรอบระยะเวลาที่เหมาะสม ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัย ตามที่สภาฯ มอบหมายศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ เพื่อประกอบการพิจารณาของสภาฯ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัยที่เชื่อมโยงกับการประกันคุณภาพภายในและภายนอก รวมทั้งตัวบ่งชี้ระดับนโยบาย ได้แก่

- ด้านแผนการดำเนินงาน
- ด้านยุทธศาสตร์การพัฒนา
- ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา
- ด้านการดำเนินงานตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ
- ด้านการควบคุมภายใน และแผนบริหารความเสี่ยง
- กำหนดแผนและวิเคราะห์ประเด็นที่เป็นความต้องการของมหาวิทยาลัย เพื่อทบทวนการดำเนินงานด้านนโยบาย (Retreat) ของสภามหาวิทยาลัยประจำปี
- การประเมินผลการดำเนินงานของสภามหาวิทยาลัย

- การติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลของมหาวิทยาลัย (อธิการบดี)
- การประเมินผล และติดตามการดำเนินงานตามมติ และ ข้อเสนอแนะของสภามหาวิทยาลัย ดังนี้
 1. ด้านนโยบาย
 2. ด้านวิชาการ
 3. ด้านงบประมาณและบริหารทรัพยากร
 4. ด้านระเบียบ ข้อบังคับ
 5. ด้านงานวิจัย
 6. ด้านบริการวิชาการ
 7. ด้านบริหารความเสี่ยง
- รายงานผลการดำเนินงานของสภามหาวิทยาลัยประจำปี
- การติดตามผลจากคณะกรรมการ/คณะอนุกรรมการสภา เพื่อประมวลผลเสนอสภา

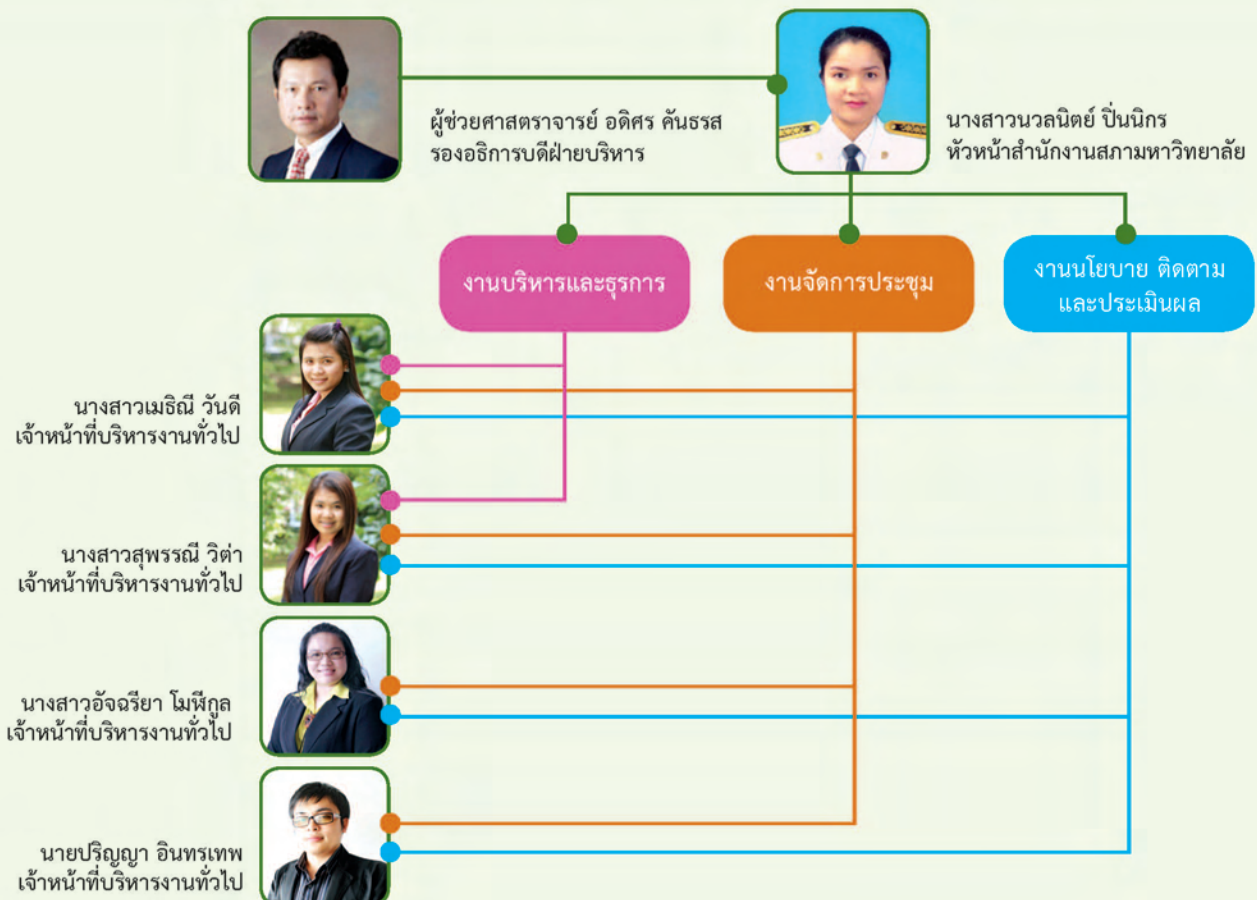
วิสัยทัศน์

มุ่งเสริมสร้างประสิทธิภาพ และพัฒนาองค์กรให้มีขีดความสามารถตอบสนองต่อภารกิจของสภามหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัย ให้สัมฤทธิ์ผล

พันธกิจ

1. ทำหน้าที่ฝ่ายเลขานุการสภามหาวิทยาลัยและประสานงานระหว่างสภามหาวิทยาลัยกับฝ่ายบริหาร
2. เป็นหน่วยงานรองรับการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่และภารกิจในการกำกับดูแลของสภามหาวิทยาลัย
3. เป็นศูนย์รวมฐานข้อมูลด้านนโยบายการกำกับดูแลในการบริหารจัดการของมหาวิทยาลัย
4. เป็นหน่วยงานติดต่อประสานงาน อำนวยความสะดวกแก่ คณะกรรมการสภามหาวิทยาลัยและคณะกรรมการที่สภาฯ แต่งตั้ง
5. เป็นหน่วยงานสนับสนุนการขับเคลื่อนการดำเนินการของสภามหาวิทยาลัย
6. เป็นหน่วยงานทำหน้าที่ติดตาม การดำเนินงานตามมติและ ข้อเสนอแนะของสภาฯ และรายงานผลต่อสภาฯ เพื่อให้เกิดการปรับปรุงงานตามภารกิจของมหาวิทยาลัยได้อย่างต่อเนื่อง และเชื่อมโยงนโยบายของสภามหาวิทยาลัยสู่การบริหารของมหาวิทยาลัย

สถานภาพโครงสร้างการบริหารภายในสำนักงานสภามหาวิทยาลัย

บทบาทและการกิจของสำนักงานและเลขานุการ สภามหาวิทยาลัย

สำนักงานสภามหาวิทยาลัย

- การเป็นหน่วยงานรองรับและขับเคลื่อนการดำเนินการของสภาฯ ซึ่งเชื่อมโยงกับการดำเนินงานของฝ่ายบริหารจึงต้องวางกรอบงาน เป็นแผนการดำเนินงานให้มีความชัดเจน เผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้อง รวมทั้งรองรับให้กับคณะกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัย ซึ่งเชื่อมโยงกับการพัฒนากิจการของมหาวิทยาลัยด้วย
- กำหนดเป็นตัวชี้วัดการจัดส่งเอกสารการประชุมให้คณะกรรมการ สภามหาวิทยาลัยได้พิจารณาล่วงหน้าก่อนการประชุม 7 วัน
- ทำหน้าที่ติดตามผลการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยตามมติ และข้อเสนอแนะของสภามหาวิทยาลัย และรายงานผลการดำเนินงานต่อสภามหาวิทยาลัยทุกครั้งที่มีการประชุม ทั้งนี้ ซึ่งมีการดำเนินการ 2 แนวทาง คือ (1) สรุปผลตามมติ และข้อเสนอแนะของสภาฯ โดยการกำหนดผู้รับผิดชอบและ ระยะเวลาการนำเสนอสภาฯ เสนอต่ออธิการบดีเพื่อทราบและ พิจารณาให้นำเสนอที่ประชุมคณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัย ให้ผู้รับผิดชอบดำเนินการตามระยะเวลาที่กำหนด และ (2) เป็นแนวทางที่ติดตามอย่างต่อเนื่องโดยคณะกรรมการวิเคราะห์ และติดตามการดำเนินการตามมติและข้อเสนอแนะของ สภามหาวิทยาลัยจะมีการประชุมหลังจากการประชุมสภาฯ แล้ว 1 สัปดาห์ ซึ่งทั้ง 2 แนวทางดังกล่าว สำนักงานสภาฯ จะต้องนำ รายงานผลการติดตามต่อสภาฯ ทุกครั้งที่มีการประชุม
- จัดให้มีการประชุมทบทวนนโยบายของสภามหาวิทยาลัย (Retreat) ปีละ 2 ครั้ง โดยสำนักงานสภาฯ จะรวบรวมผลจากการให้ ข้อเสนอแนะ สรุปประเด็นสำคัญจากที่ประชุม เสนอขอความเห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัย เพื่อกำหนดเป็นนโยบายและ ข้อเสนอแนะการบริหารมหาวิทยาลัย
- กำหนดให้มีประเด็นพูดคุยเชิงนโยบายในวาระการประชุมทุกครั้ง โดยสภาฯ ได้มอบให้มหาวิทยาลัยเสนอเรื่องเชิงนโยบาย ประจำปีต่อสภาฯ ล่วงหน้า
- ดำเนินการตามนโยบายของมหาวิทยาลัย ที่ได้สนับสนุนให้มี กิจกรรมเพื่อพัฒนากิจกรรมสภาฯ อย่างต่อเนื่อง เช่น การศึกษาดูงาน ณ ต่างประเทศ การประชุม Orientation กรรมการสภาฯ ใหม่ เพื่อสร้างความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ การอบรม สัมมนา จัดการประชุมสภาฯ โดยใช้ระบบ E-Meeting
- มีการถ่ายทอดสดการประชุมสภาฯ ผ่านทางอินเทอร์เน็ต ของมหาวิทยาลัยไปยังวิทยาเขต

แนวทางการพัฒนาสำนักงานสภามหาวิทยาลัย

- สภามหาวิทยาลัยแม่โจ้ มีมติให้สำนักงานสภามหาวิทยาลัย ขึ้นตรงกับสภามหาวิทยาลัยและมีรองอธิการบดีฝ่ายบริหาร เป็นผู้บังคับบัญชา แต่ทว่าในความเป็นจริงนั้นสำนักงาน สภามหาวิทยาลัยยังได้รับจัดสรรงบประมาณผ่านกองกลาง สำนักงานอธิการบดี ฉะนั้นการบริหารจัดการของสำนักงาน สภามหาวิทยาลัย จึงผูกกับมหาวิทยาลัยไม่ได้แยกออกมา อิสระตั้งแนวความคิด (Concept) เดิมที่มุ่งหมายไว้ ดังนั้น

มหาวิทยาลัยได้เสนอขอความเห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัย เพื่อปรับปรุงพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยแม่โจ้ พ.ศ. 2539 ให้ทันสมัยและสอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลง ของมหาวิทยาลัย สังคม และประเทศชาติ มีกฎหมายที่เขียน ให้สำนักงานสภาฯ เป็นหน่วยงานขึ้นตรงกับสภามหาวิทยาลัย แม่โจ้ หากการแก้ไขกฎหมายนี้ได้รับความเห็นชอบจะช่วยให้ สำนักงานสภาฯ มีอิสระในการทำงานแยกจากฝ่ายบริหารได้อย่าง ชัดเจน และคล่องตัวมากยิ่งขึ้น

- การปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับองค์ประกอบของกรรมการ สภามหาวิทยาลัยให้กรรมการสภาฯ ผู้ทรงคุณวุฒิมีจำนวน มากขึ้น เพื่อประโยชน์ในการกำหนดนโยบายพัฒนา มหาวิทยาลัยได้มากยิ่งขึ้น
- การพัฒนาระบบและกลไกการทำงานระหว่างสำนักงาน สภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัย จัดทำ ระบบในการอำนวยความสะดวกแก่ผู้ทรงคุณวุฒิในทุกๆ ด้าน เช่น การประชุม การเบิกจ่ายค่าใช้จ่าย เป็นต้น
- ความสัมพันธ์ของกรรมการสภามหาวิทยาลัย และประชาคมนั้น สำนักงานสภามหาวิทยาลัยมีส่วนสำคัญในการเชื่อมโยง เรื่องนี้ เช่น การจัดทำ Retreat ในมหาวิทยาลัยเพื่อทบทวน การนโยบายของสภามหาวิทยาลัย และมีกรรมการสภาฯ จาก ผู้ทรงคุณวุฒิมารับฟังความคิดเห็น สังเคราะห์ วิเคราะห์ ซึ่งได้จัด 2 ครั้ง/ปี (ธันวาคม-มกราคม/พฤษภาคม-มิถุนายน) ซึ่งส่วนใหญ่ประเด็นในการหารือคือ ประเด็นเชิงนโยบาย โดยครั้งที่ผ่านๆ มา คือ ประเด็น “ผลกระทบของการกำหนด การเปิดภาคเรียนตามประชาคมอาเซียน” และครั้งต่อไป จะมีการหารือในประเด็น “ผลกระทบด้านงบประมาณของ มหาวิทยาลัยจากการเปิดประชาคมอาเซียน” เป็นต้น
- การพัฒนาบุคลากรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถ สำนักงาน สภามหาวิทยาลัย ควรเป็นหน่วยงานที่มีความกะทัดรัด มีอิสระในการปฏิบัติงานอย่างคล่องตัวและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งบุคลากรสำนักงานสภาฯ สามารถทำงานแทนกันได้ ดังนั้น บุคลากรจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในการรองรับภารกิจของสภาฯ
- การนำเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) มาใช้ภายในสำนักงาน สภามหาวิทยาลัยเพื่อสร้างความถูกต้อง ชัดเจน แม่นยำและ สืบค้นง่าย เช่น การประชุม E-Meeting ลดการใช้กระดาษ การบันทึก หรือเอกสารการประชุมถูกบันทึกไว้ในระบบ คอมพิวเตอร์ เพื่อสะดวกในการสืบค้น และทุกครั้งของ การประชุมจะได้รับการเก็บบันทึกไฟล์เสียงใน SD Card และแทรกเป็นเอกสารการประชุม และการเชื่อมสัญญาณ VDO Conference ไปยังวิทยาเขตแพร่ และชุมพร เพื่อสร้าง ความถูกต้อง ชัดเจน แม่นยำ และสืบค้นง่าย รวมถึงการสร้าง ระบบฐานข้อมูล เพื่อให้เป็นฐานข้อมูลในการกำกับดูแล ของสภาฯ การบริหารจัดการของมหาวิทยาลัยและสำนักงาน สภามหาวิทยาลัยในด้านต่างๆ
- การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ได้มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ การดำเนินงาน/กิจกรรมของสภาฯ ทั้งภายในและภายนอก มหาวิทยาลัย เช่น การจัดทำจดหมายข่าว

ยำ !!! นโยบายสวยหรู...ต้องปฏิบัติได้จริง

ศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร ศรีสอาน

ที่มาบทความจาก <http://www.wichitlikhit.com>

ประเด็น : 4 เรื่องสำคัญในการจัดการศึกษาไทย

ทีมข่าว “สยามธุรกิจ” ได้มีโอกาสนัดสัมภาษณ์ “ศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร ศรีสอาน” อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ปัจจุบันดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี นายกสภามหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ และนายกสภามหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ทั้งนี้ผลงานที่สำคัญ คือ การผลักดันเรื่องการปฏิรูปการศึกษาและมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

การสนทนาเริ่มขึ้นหลังจาก “ศ.ดร.วิจิตร” ได้สะสางงานเป็นที่เรียบร้อยแล้วให้ความเห็นเกี่ยวกับทิศทางการศึกษาไทยไว้ดังนี้

“ผมว่าทิศทางและเป้าหมายสำคัญของทุกประเทศทั่วโลกในตอนนี้เป็น เรื่องการศึกษาตลอดชีวิต ส่วนจะทำได้มากน้อยแค่ไหนขึ้นอยู่กับขีดความสามารถของแต่ละประเทศ สำหรับประเทศไทยเรามีจุดมุ่งหมายของการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับทุกคนมาตั้งแต่ปี 2542 เพื่อให้ทุกคนได้มีปัจจัยทางการศึกษาที่เพียงพอ สำหรับการดำเนินชีวิตในปัจจุบันและอนาคต จะทำได้ก็ต้องจัดเป็นการศึกษาในระบบ เช่น ระดับพื้นฐาน ระดับอาชีว ระดับอุดมศึกษา แล้วผู้ที่มีวัยตามเกณฑ์ก็จะเข้าไปในระบบการศึกษาอีกระบบคือ การศึกษานอกระบบรู้จักกันในนามของ กศน. จัดขึ้นเพื่อให้คนที่มีอาชีพการงานอยู่แล้ว หรือมีภารกิจอย่างอื่นสามารถจะเล่าเรียนได้ โดยเทียบเคียงได้จากในระบบแต่ไม่ใช่ว่าการศึกษาในระบบ มีความยืดหยุ่นและคล่องตัวและมีรูปแบบเฉพาะตนเองและอย่างสุดท้าย คือ การศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งมุ่งให้ทุกคนสามารถศึกษาด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ไม่ว่าจากการอ่านสื่อมวลชนหรือการแสวงหาความรู้จากแหล่งความรู้ต่างๆ ที่สังคมมีให้ ทั้งนี้การศึกษาทั้งสามระบบต้องจัดควบคู่กันไปอย่างต่อเนื่องและทำให้ได้ผลอย่างจริงจัง”

“ในบ้านเราสิ่งที่ควรเริ่มทำเป็นอย่างแรกนั้น มีเรื่องที่สำคัญอยู่ 4 เรื่อง **อย่างแรก** คือ การสร้างความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษาซึ่งถือเป็นสิทธิของมนุษยชนที่ทุกคนควรได้รับอย่างเท่าเทียมกัน ในบางประเทศก็มองเป็นหน้าที่ ที่ต้องจัดให้มีการศึกษาภาคบังคับ และทุกคนจะต้องเรียน หากไม่เรียนถือว่าผิดกฎหมาย ทั้งหมดนี้เป็น การเปิดให้ได้รับโอกาสที่เสมอภาคเท่าเทียมกัน ผมเชื่อว่าประเทศไทยมีความพยายามในเรื่องการจะทำให้การศึกษาเกิดความเสมอภาค แต่จนถึงจุดนี้ก็ยังมีปัญหาอยู่มากตรงที่ยังเกิดความเหลื่อมล้ำระหว่างการศึกษาในเมืองและชนบทโรงเรียนใหญ่กับโรงเรียนเล็ก”

“ถ้าสามารถจะขยายโอกาสให้เกิดความเสมอภาคให้เท่ากันได้แล้ว **เรื่องที่ 2** คือ คุณภาพการศึกษาที่ต้องคำนึงถึง ไม่ใช่แต่เพียงให้ทุกคนได้โอกาสแต่ว่าด้วยคุณภาพ เพราะคุณภาพจะเป็นปัจจัย

สำคัญที่ทำให้เด็กสามารถพึ่งตนเองได้ในปัจจุบัน เมื่อโลกทุกวันนี้มีการแข่งขันเพิ่ม ดังนั้น คุณภาพของคนก็ต้องมีเพิ่มขึ้นเพราะคนที่แข่งขันและพึ่งตนเองได้ ก็คือคนที่มีคุณภาพ ซึ่งส่วนใหญ่ได้มาจากการศึกษา **เรื่องที่ 3** คือ การตอบสนองความต้องการศึกษาของบุคคล เพื่อให้ได้เรียนอย่างที่เขาต้องการ และต้องตอบสนองต่อความต้องการของสังคมประเทศชาติ โดยเฉพาะตลาดแรงงาน มีการพูดกันมากว่าปัจจุบันความสัมพันธ์ทางการศึกษากับความต้องการของตลาดแรงงานยังไม่ไปในทิศทางเดียวกัน ในเรื่องของคุณภาพที่ถึงหรือไม่ถึง และความต้องการไม่ตรงกันว่าจะจะเป็นระดับอาชีวศึกษาหรือระดับอุดมศึกษาก็ตาม”

“ท้ายที่สุดที่ต้องคำนึงถึงคือ ทรัพยากรในการจัดการศึกษา ค่าใช้จ่ายในการสนับสนุนจะมาจากรัฐทั้งหมด อย่างที่ทำกันในบางประเทศ แต่ในบางระดับอาจมีขึ้นค่าเล่าเรียน เพราะว่ามันเกินกำลังของรัฐ หรือในที่สุดหากรัฐไม่สามารถสนับสนุนได้ ค่าเล่าเรียนนี้มาจากแหล่งอื่นด้วย เช่น ภาคเอกชน เพราะฉะนั้นในเรื่องนี้ต้องไม่เก้นกำลังทรัพยากรของประเทศนั้นๆ ด้วย”

สรุป 4 เรื่องที่การศึกษาของไทยควรเร่งมือทำ คือ 1. จะทำอย่างไรจัดการศึกษาให้เสมอภาค 2. ทำอย่างไรถึงจะจัดการศึกษาให้ได้คุณภาพ 3. การจัดการศึกษาควรตอบสนองความต้องการของบุคคล สังคม ประเทศชาติ และความต้องการของตลาดแรงงานด้วย และ 4. ทำอย่างไรให้ความสนับสนุนไม่เก้นกำลังของรัฐ ผู้เรียน หรือแหล่งอื่น”

ประเด็น : การเปิดเสรีทางการค้าหรือ AEC ซึ่งจะเปิดอย่างเป็นทางการในปี 2558

“นักศึกษาควรรู้อีกกว่า 2 ภาษา”

“อนาคตการศึกษาไทยและการก้าวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนนั้น ผมคิดว่า 1. ต้องสอดคล้องกับโลกาภิวัตน์ ต้องทำให้คนไทยไม่เป็นแค่พลเมืองไทย แต่เป็นพลเมืองโลก สามารถเข้าใจตัวเอง เข้าใจคนอื่น เข้าใจสังคมและประเทศชาติของตนและของคนอื่น และต้องมีความทักษะไปทำงานได้กว้างขวางขึ้น 2. ต้องมีความเป็นสากล ด้านมาตรฐาน มีความเป็นสากลมากขึ้น เราต้องเตรียมคนให้เข้าสู่มาตรฐานสากลให้ได้ เรื่องเหล่านี้จะเป็นเรื่องสำคัญ หากพูดถึงการที่เราจะก้าวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

สิ่งที่ควรเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียน นักศึกษาจริงๆ มีอยู่ไม่กี่เรื่อง คือ 1. เรื่องของความเป็นมันคง ซึ่งไม่เกี่ยวกับการศึกษาสักเท่าไร แต่จะไปเกี่ยวกับทางทหาร 2. เรื่องสังคมและวัฒนธรรม เป้าหมายของเขา คือ การที่จะสร้างอาเซียนให้เป็นประชาคมเดียวกัน หมายความว่าทุกประเทศที่เป็นสมาชิกต้องเตรียมประชาชนในแต่ละประเทศให้เป็นอาเซียนด้วยคือ ต่อไปคนไทยจะต้องมีความตระหนักรู้ มีสำนึกความเป็นอาเซียนโดยเป็นพลเมืองไทย และพลเมืองอาเซียนควบคู่กันไป”

“การเป็นพลเมืองอาเซียนต้องเข้าใจสังคม วัฒนธรรม ชีวิตความเป็นอยู่ ภาษาของชาวอาเซียนด้วยกัน เหมือนที่เราพูดว่า เราเป็นคนไทย เป็นพลเมืองไทย เมื่อเราเข้าใจสังคมไทย วัฒนธรรมไทย มีวิถีการดำเนินชีวิตแบบไทยใช้ภาษาไทย แต่การเป็นอาเซียนไม่ใช่เพียงแค่นั้นแต่จะต้องเข้าใจอีก 10 ประเทศ ต้องเข้าใจวิถีชีวิตของเขาและอยู่ร่วมกันได้ ที่สำคัญที่สุดคือ ภาษาอาเซียน ซึ่งอาเซียนมีข้อตกลงกันว่า จะใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลาง ดังนั้นถ้าพลเมืองไทยจะเป็นพลเมืองอาเซียนด้วย นอกจากเรื่องสังคม วัฒนธรรม ชีวิตความเป็นอยู่การทำงาน และอื่นๆ แล้ว ก็ต้องมีความสามารถในการใช้ภาษาที่ชาวอาเซียนใช้ร่วมกันได้ในการติดต่อสื่อสารก็คือ ภาษาอังกฤษ ซึ่งการศึกษาของเราก็ต้องเตรียมตรงนี้ให้กับผู้เรียนด้วย”

“ภาษาอังกฤษอย่างเดียวอาจไม่พอเพราะบางประเทศมีเป้าหมายชัดเจน เช่น ถ้าคุณอยากจะไปทำงานในประเทศอินโดนีเซียก็ต้องรู้ภาษาอินโดนีเซียเพิ่มขึ้นด้วย กลายเป็นว่า หากจะสร้างการเป็นพลเมืองอาเซียนเรื่องภาษาอาจจะไม่แค่ 2 ภาษา แต่ต้องรวมภาษาถิ่นของประเทศเป้าหมายที่เราต้องติดต่อสื่อสารหรือใช้ประโยชน์ด้วย เพราะฉะนั้นการตั้งกฎเกณฑ์ตรงนี้ ย่อมหมายความว่าการศึกษาเองต้องปรับปรุงสาระการเรียนรู้ หลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้เพื่อทำให้คนเข้าใจ ดังนั้นจึงต้องจัดสิ่งที่จะเป็นอุปสรรค เช่น ภาษา และทำให้การค้าขายเป็นเสรี พอเป็นเสรีแล้วสิ่งที่จะตามมาคือ การเคลื่อนย้ายถ่ายเทเงินทุน กำลังคน สินค้า และการบริการ จะต้องมีการถ่ายเทกันข้าม

“การเป็นพลเมืองอาเซียนต้องเข้าใจ
สังคม วัฒนธรรม ชีวิตความเป็นอยู่
ภาษาของชาวอาเซียนด้วยกัน
เหมือนที่เราพูดว่า เราเป็นคนไทย
เป็นพลเมืองไทย เมื่อเราเข้าใจสังคมไทย
วัฒนธรรมไทย มีวิถีการดำเนินชีวิต
แบบไทยใช้ภาษาไทย แต่การเป็นอาเซียน
ไม่ใช่เพียงแค่นั้นแต่จะต้องเข้าใจอีก
10 ประเทศ ต้องเข้าใจวิถีชีวิตของเขา
และอยู่ร่วมกันได้”

ประเทศในกลุ่มอาเซียนอย่างเสรีด้วย ในส่วนเรื่องของแรงงานความรู้ระดับอาชีวศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ไม่ใช่แรงงานธรรมดา จะต้องมีความรู้ มีทักษะ และตรงนี้ต้องสามารถทำงานข้ามประเทศได้”

“เราต้องเตรียมบัณฑิตให้มีความรู้ที่ใช้ประโยชน์ในประเทศที่จะไปได้ เช่น ประเทศฟิลิปปินส์ วิศวกรที่นั่นต้องการทักษะความรู้ด้านอะไรตามระบบวิชาชีพของเขา ถ้าเราไม่ได้มาตรฐานตามระบบวิชาชีพเขาเขาอาจจะไม่รับเราเข้าทำงานก็เป็นได้ ฉะนั้นเรื่องการจะเคลื่อนย้ายถ่ายเทกำลังคนระดับสูง ที่เรียกว่าแรงงานความรู้ก็ต้องมีการเตรียมบัณฑิตให้มีสาระความรู้ที่จะใช้ประโยชน์ร่วมกันได้และต้องเข้าใจการทำงานมีความสามารถในการใช้ภาษา เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาถิ่นตามประเทศเป้าหมายได้”

หนังสือพิมพ์สยามธุรกิจคอลัมภ์การศึกษา-เยาวชน
ฉบับที่ 1,358 วันที่ 5-7 ธันวาคม 2555

เรียนรู้อุดมศึกษาออสเตรเลีย (๓/๔)

ศาสตราจารย์ นพ.วิจารณ์ พานิช

ที่มาบทความจาก <http://www.gotoknow.org/blogs/posts/508416>

ตอน ระบบกำกับดูแลอุดมศึกษา

ในการปฏิรูปอุดมศึกษาของออสเตรเลียครั้งนี้ ระบบกำกับดูแลสถาบันอุดมศึกษาก็เปลี่ยนไปด้วย หรือโดนกระทบ โดยผมตีความว่า TEQSA ที่รัฐบาลกลางออกกฎหมายจัดตั้ง เป็นเพียงกลไกหนึ่งในอีกหลากหลายกลไกกำกับดูแลระบบอุดมศึกษาผมเดาว่าหน้าที่หนักและหน้าที่หลักของ TEQSA น่าจะได้แก่สถาบันอุดมศึกษาส่วนที่ไม่ใช่มหาวิทยาลัย ซึ่งขณะนี้มีกว่า ๑๕๐ สถาบันและมีการจัดตั้งเพิ่มขึ้นตลอดเวลา สถาบันเหล่านี้ส่วนหนึ่งเป็นองค์กรเอกชนแสวงหากำไร และมีความเสี่ยงสูงที่จะจัดการศึกษาที่ไม่ได้มาตรฐาน

ในการประชุม 7th Annual University Governance and Regulations Forum มีคนมาพูดว่า TEQSA เน้นดำเนินการเข้มงวดต่อสถาบันที่มีความเสี่ยงสูงต่อการจัดการศึกษาที่ด้อยคุณภาพ ส่วนสถาบันที่ดีอยู่แล้ว การกำกับจะเป็นเพียง “Light Touch”

ผมฟังการประชุม ๒ วัน แล้วบอกตัวเองว่า หากผมเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยที่ได้ชื่อว่ามีคุณภาพสูงในออสเตรเลีย ผมจะต่อสู้สุดฤทธิ์ไม่ให้ TEQSA เข้ามาตรวจสอบแบบหุยมหิมี ที่ทางออสเตรเลียเขาถือว่าเป็นพิษร้ายของ Bureaucracy

ผมคิดว่า มหาวิทยาลัยที่เป็นที่เชื่อถือกันว่าคุณภาพสูง ต้องไม่ยอมติดบ่วง Bureaucracy Trap ต้องยืนหยัดต่อกลไก Self-accrediting และ Autonomy คือ ดำรงความมีอิสระโดยรับผิดชอบตนเองด้านคุณภาพ เพื่อประโยชน์ของสังคม นี่คือ อุดมการณ์ของการกำกับดูแลอุดมศึกษาในระดับสถาบัน

ระบบกำกับดูแลอุดมศึกษา มีส่วนที่มาจากภายนอกประเทศด้วยในรูปของการจัดอันดับหรือจัดระดับมหาวิทยาลัยโลก เป็นระบบกำกับแบบทางอ้อม ซึ่งก็มีผลต่อพฤติกรรมหลายอย่างของสถาบันอุดมศึกษาส่วนที่เป็นมหาวิทยาลัยที่ต้องการได้รับการยอมรับในฐานะ World Class University

ภายในประเทศ ระบบอุดมศึกษายังอยู่ใต้กลไกกำกับดูแลเชิงวิชาชีพด้วย เช่น แพทยสภา สภาวิศวกร เป็นต้น มีประเด็นว่าระบบหลักสูตรเพื่อปริญญากับระบบการรับรองวิชาชีพ ควรเชื่อมโยงกันหรือควรแยกกันอย่างของไทย สกอ. ระบุว่า จะรับรองหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ต่อเมื่อสภาการพยาบาลได้ให้การรับรองว่าผู้จบหลักสูตรนั้นจะได้รับในประกอบวิชาชีพพยาบาลแล้วเท่านั้น

มีบางคนให้ความเห็นว่า คนไทยน่าจะมียุติศาสตร์เข้าเรียนพยาบาลโดยไม่มุ่งไปใช้ชีวิตเป็นพยาบาล ซึ่งก็เลยกลับได้อีกว่า คนที่ตั้งใจเรียนโดยไม่ประกอบวิชาชีพ เป็นการให้ทรัพยากรที่มีจำกัดของประเทศโดยไม่ก่อประโยชน์ต่อสังคม เรื่องแบบนี้อาจจะขึ้นกับวิชาชีพอื่นด้วย หากเอาไปถกเถียงกันในหลักสูตรวิศวกรรมศาสตร์บัณฑิตกับการรับรอง กว. ของสภาวิศวกร การพิจารณารับรองแยกกันอาจฟังดูสมเหตุสมผลกว่า เพราะเวลานี้ก็มีหลักสูตรวิศวกรรมศาสตร์บัณฑิตหลายหลักสูตรที่ไม่ได้ขอให้ กว. รับรอง และผู้จบหลักสูตรก็ไม่เดือดร้อน

ผมได้พูดในหลายวาระว่าในประเทศไทย หน่วยงานที่มีอิทธิพลที่สุดต่อมหาวิทยาลัยของรัฐ คือ สำนักงานงบประมาณ สังคมไทยยังเป็นสังคมอุปถัมภ์และเน้นพวกพ้อง ยังไม่ใช่สังคมเหตุผล เป็นที่รู้กันว่า การได้รับเงินงบประมาณสนับสนุนมากขึ้นหรือน้อยลง ไม่ขึ้นกับคุณภาพและผลงาน หรือการทำให้ประโยชน์ให้แก่บ้านเมืองมากนัก แต่ขึ้นกับความสามารถในการวิ่งเต้นมากกว่ามหาวิทยาลัยทำอะไรบ้าง ก็ย่อมโดนกำกับโดยวงการเงินๆ ด้วย เช่น มีหน้าที่หลักด้านการวิจัย หน่วยงานให้ทุนวิจัยย่อมมีอิทธิพลกำกับดูแลมหาวิทยาลัยด้วย

และไม่ว่ามหาวิทยาลัยใดของไทย ย่อมต้องรับผิดชอบต่อสังคมภาคส่วนนั้นๆ และในวงกว้าง จึงมีกลไกกำกับโดยสังคมในรูปของ Reputation risk

เนื่องจากมีแนวโน้มโลกว่า มหาวิทยาลัยเอกชนแสวงหากำไรจะขยายตัวเพื่อพุ่งขึ้น มหาวิทยาลัยแบบนี้ใช้วิธีการแบบที่มองบริการอุดมศึกษาเป็นสินค้า มองความสัมพันธ์ระหว่างมหาวิทยาลัยกับนักศึกษาเป็นผู้ให้บริการกับผู้รับบริการ

“ดังนั้น ประเทศไทยต้องพัฒนาระบบกำกับดูแลสถาบันอุดมศึกษากลุ่มนี้ด้วยระบบคุ้มครองผู้บริโภค ประเทศไทยต้องการระบบคุ้มครองผู้บริโภคด้านอุดมศึกษาที่เน้นทำงานคุ้มครองผู้บริโภคจากสถาบันธุรกิจเอกชนค้ากำไรเป็นหลัก และสถาบันที่ไม่ค้ากำไร แต่แสดงพฤติกรรมการค้ากำไรก็ต้องโดนจับตาด้วย”

ตอน วิชาการด้านการเงินเพื่อรับใช้สังคม

ในที่ประชุม 7th Annual UGRF เขาแจกเอกสารแนะนำการประชุม The Inaugural Social Finance Forum โดยขึ้นโลโก้ของ the Centre for Social Impact ทำให้ผมได้รู้จักการทำงานวิชาการเพื่อรับใช้สังคมอีกรูปแบบหนึ่งที่สะท้อนอยู่ในเว็บไซต์ของศูนย์นี้ คือ ทำงานวิชาการเพื่อเชื่อมโยงความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคธุรกิจ และภาคประชาสังคม

จากเอกสารนี้ทำให้ผมได้รู้จัก Social Impact Bond ที่เป็นสิ่งประดิษฐ์ทางการเงินที่เอาเงินของภาคประชาชนหรือของตลาดทุน ไปลงทุนเพื่อประโยชน์ด้านสังคม เช่น เพื่อยกระดับการศึกษา เพื่อลดอัตราอาชญากรรม เป็นต้น

หน่วยงานที่ทำงานด้านนี้ของสหราชอาณาจักร คือ Social Finance UK จากเอกสารแนะนำการประชุม ผมได้รู้จักหน่วยงาน Uniting Care ของวงการศาสนาคริสต์ในออสเตรเลีย และได้รู้จัก The Benevolent Society และ Social Ventures Australia

ผมตีความว่า นี่คือการงานวิชาการด้านการเงิน เพื่อเอามาใช้ทำประโยชน์สาธารณะ โดยต้องมีระบบ Purchaser และ Provider แยกกัน เป็นการเคลื่อนไหวของสังคม ที่มีองค์กรสาธารณะที่ไม่ใช่ภาครัฐแต่ไม่แสวงกำไร เข้ามาทำงานเพื่อสาธารณะคู่ขนานไปกับภาครัฐ โดยภาครัฐสนับสนุนทั้งทางตรงและทางอ้อม นี่คือการงานด้านการพัฒนาระบบของสังคม

ตอน วิชาการด้านการเรียนการสอน

แนวความคิดในบันทึกนี้ได้จากการไปเยี่ยมมหาวิทยาลัยซิดนีย์ ช่วงบ่ายวันที่ ๒ ก.ย. ๕๕ โดยเฉพาะจากการไปคุยกับ Assoc. Prof. Simon Barrie, Director, Institute for Teaching and Learning และ Assoc. Prof. Michele Scoufis, Associate Dean Learning and Teaching, The University of Sydney Business School

มหาวิทยาลัยซิดนีย์ใหญ่มาก มีนักศึกษากว่า ๕ หมื่นคน ใน ๑๖ คณะวิชา และที่สำคัญมีนักศึกษาต่างชาติมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากประเทศจีน ความพึงพอใจของนักศึกษาด้านการเรียนรู้นี้จึงสำคัญมาก นี่คือการมาของการที่มหาวิทยาลัยซิดนีย์มีเป้าหมายชัดเจนที่การพัฒนาคุณภาพของการเรียนการสอนของทั้งมหาวิทยาลัยอย่างต่อเนื่อง

นำไปสู่การตั้ง Institute for Teaching and Learning ทำหน้าที่จัดการฝึกอบรมการเรียนการสอนแก่อาจารย์ใหม่ ซึ่งมีปีละประมาณ ๒๐๐ คน รวมทั้งทำงานวิจัยและพัฒนาศาสตร์ด้านการเรียนการสอน และการวัดผล โปรดเข้าไปดูในเว็บไซต์จะเห็นว่าเขามีกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนที่หลากหลายมาก โดยอาจารย์ ไชมอน ผอ. สถาบันการเรียนการสอน บอกว่าแม้มหาวิทยาลัยจะเอาใจจริงจังกับการพัฒนาการเรียนการสอน แต่ก็ยังอ่อนแอด้านการประเมินผล

การเรียน โดยเฉพาะด้านที่ประเมินยาก เช่น ด้านจริยธรรม ด้าน Engagement เขาบอกว่า QA ของการประเมินก็ยังไม่ดี

เขามีบริการ Professional Development ให้แก่อาจารย์มากมาย เช่น อาจารย์ใหม่ทุกคนของมหาวิทยาลัยต้องเข้ารับการอบรม Principles and Practice of University Teaching (P&P) เป็นเวลา ๒ วัน แล้วยังมีหลักสูตร part time เวลา ๑ ปี ให้เรียนเพื่อให้ได้ Graduate Certificate in Educational Studies (Higher Education) ติดตัวไปตลอด เป็นต้น

ที่น่าประทับใจคือ ในทุกคณะจะมีรองคณบดีด้านการเรียนการสอน ที่ทำงานร่วมกับ ผอ. ของสถาบันการเรียนการสอนในการพัฒนาคุณภาพของการเรียนการสอน การพัฒนาอาจารย์ให้มีทักษะด้านการเรียนการสอนและการประเมินเพิ่มขึ้น รวมทั้ง ส่งเสริมอาจารย์ให้ทำวิจัยด้านการเรียนการสอน โดยที่เขาพยายามส่งเสริมให้แต่ละคณะมีอาจารย์ที่เชี่ยวชาญ และร้งงานพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน โดยอาจได้ปริญญาโทหรือเอกด้านการเรียนรู้อาจารย์ตามคณะของตน เช่น PhD in Engineering Education และผลงานวิจัยการเรียนการสอนเอามานับเป็นผลงานเพื่อเลื่อนตำแหน่ง หรือพิจารณาความดีความชอบได้

ที่คณะบริหารธุรกิจ เราได้คุยกับรองคณบดีฝ่ายการเรียนการสอนที่ทำงานพัฒนาศาสตร์ด้านการเรียนการสอนในสาขาบริหารธุรกิจมายาวนานกว่า ๒๐ ปี คือ รศ.มิเชล ที่มีเอกสารช่วยเพิ่มความรู้และทักษะด้านการเรียนการสอนแก่อาจารย์ใหม่ และอาจารย์ทั่วไปอย่างดีมากเข้าไปดูในเว็บไซต์ได้ที่ (<http://sydney.edu.au/business/learning>) จะเห็นว่าเขาให้ความสำคัญต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนมาก เพื่อเพิ่มชื่อเสียงต่อนักศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศ มีระบบการจัดการเพื่อเพิ่มขีดความสามารถของอาจารย์ด้านการเรียนการสอนมีการปลูกกระแสสร้างความเอาใจใส่คุณภาพของการจัดการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอด้วยหลากหลายวิธี

“นี่คือ ที่มาของการที่มหาวิทยาลัยซิดนีย์ มีเป้าหมายชัดเจน ที่การพัฒนาคุณภาพของการเรียนการสอนของทั้งมหาวิทยาลัยอย่างต่อเนื่อง”

เรียนรู้...การตั้งศูนย์บริหารสินทรัพย์มหาวิทยาลัย

แนวพร เรื่องสกุล

ที่มาบทความจาก <http://thaidialogue.wordpress.com/2013/04/07/การตั้งศูนย์บริหารสินทรัพย์>

รองศาสตราจารย์ นพ.สาธิต โหตระกิตย์ เข้ามารับหน้าที่เป็นรองอธิการบดีฝ่ายการคลังและสินทรัพย์ของมหาวิทยาลัยมหิดล หลังจากที่มีมติเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับได้ ๑ เดือน ความกังวลของคุณหมอ คือ จะดูแลเงินของมหาวิทยาลัยอย่างไร เพื่อให้มหาวิทยาลัยได้ประโยชน์ดีกว่าที่ทำๆ กันอยู่

ประสบการณ์ สมัยที่คุณหมอเป็นรองคณบดีฝ่ายการคลังของคณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี ขณะที่ทำแผนการลงทุนของคณะเสนอต่อมหาวิทยาลัย ก็คิดเสมอว่า **“เราไม่ใช่ นักการเงินมืออาชีพ เราไม่น่าจะบริหารเงินได้ดี”** ด้วยความคิดนั้น จึงได้เริ่มคัดเลือกบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน (บลจ.) เพื่อมอบหมายเงินของคณะบางส่วนให้ไปบริหาร ในเวลาใกล้เคียงกันทางคณะแพทยศาสตร์ศิริราชก็ได้ดำเนินการในทำนองเดียวกัน จึงเป็นสองคณะในมหาวิทยาลัยที่มีการจ้าง บลจ. ให้บริหารเงินบางส่วน of คณะ

การจ้าง บลจ. บริหารเงิน บริษัทจะมาพูดวิเคราะห์สถานการณ์ให้ฟังทุก ๓ เดือน ทำให้ได้ความรู้เพิ่มขึ้น เมื่อมารับงานดูแลเงินของทั้งมหาวิทยาลัย คุณหมอเห็นทางเลือกอยู่ ๒ ทาง คือ

๑. ดูแลบริหารเฉพาะเงินของสำนักอธิการบดี ซึ่งมีน้อยกว่าที่เคยดูแลขณะที่เป็นรองคณบดีด้านการคลังของคณะแพทยฯ รามาธิบดี และศิริราช แล้วปล่อยให้คณะต่างๆ บริหารเงินของตนเองต่อไป ดังที่ปฏิบัติต่อกันมา ทำแบบนี้งานก็ง่าย

๒. ถ้าจะดูแลรับผิดชอบบริหารเงินให้ “มหาวิทยาลัย” โดยรวม เพราะเห็นแล้วว่า คณะต่างๆ ไม่ถนัดการบริหารเงิน ก็ไม่สบายใจที่จะต้องทำแผนการลงทุนโดยที่ตนเองไม่ถนัด ถ้าจะเลือกแนวทางนี้ก็จำเป็นต้องหานักการเงินมืออาชีพมาทำ

จ้างคนหรือจ้างบริษัท

ในการพิจารณาว่า มหาวิทยาลัยควรจ้างนักการเงินมาทำงานโดยตรง หรือว่าจ้าง บลจ. ให้บริหารเงินให้ คุณหมอมองย้อนกลับไปหาประสบการณ์ที่ผ่านมา เพราะได้ติดตามเปรียบเทียบผลการดำเนินงานระหว่างส่วนที่ทำเองกับส่วนที่จ้างให้ บลจ. บริหารอย่างสม่ำเสมอ และพบว่า ตัวเลขผลตอบแทนที่ บลจ. ทำให้ไม่ได้ดีกว่าที่คณะทำเอง

คุณหมอประเมินว่า เหตุที่เป็นเช่นนั้นเป็นเพราะว่าความคาดหวังของมหาวิทยาลัย (หรือคณะฯ ในเวลานั้น) ซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างกับ บลจ. ซึ่งเป็นผู้รับจ้างไม่ตรงกัน เงินของมหาวิทยาลัยใน บลจ. เป็นเงินเล็กน้อยในสายตาของ บลจ. ฝ่าย บลจ. จึงไม่เอาใจใส่ดูแลเงินที่มอบหมายไป เท่ากับที่ฝ่ายมหาวิทยาลัยขาด

เมื่อสรุปว่า **“น่าจะทำเอง”** กลุ่มผู้บริหารซึ่งคิดตรงกันว่า **“ทำเองได้ใจ”** หมอทำไม่เป็น และเจ้าหน้าที่ที่มีอยู่ก็ทำไม่ใช่นักการเงินมืออาชีพ ก็ต้องหาคนที่เป็นักการเงินโดยอาชีพมาช่วยดูแลเงินทั้งมหาวิทยาลัย ในฐานะเป็นคนของมหาวิทยาลัยเอง

ปัญหาตรงนี้คือ

- ๑.** จะหาคนมาจากไหน กำกับดูแลเขาอย่างไร
- ๒.** กรรมการสภาวิทยาลัยบางท่านทักท้วงว่า ทำได้ตามกฎหมายแน่หรือ

ปัญหาข้อ ๒ แก้ไขโดยการส่งเรื่องถามความเห็นไปยังคณะกรรมการกฤษฎีกา ซึ่งได้รับคำตอบมาในเวลาไม่นาน ปัญหาด้านการหาคน รองอธิการบดีได้สอบถามขอคำแนะนำจากกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในสภามหาวิทยาลัย ที่เป็นผู้ชำนาญด้านการบริหารเงิน และได้รับชื่อ น.ส. อัจฉรา สุทธิศิริกุล มาพร้อมคุณสมบัติประกอบมาด้วยว่า “เคยเป็นผู้บริหารการลงทุนตราสารหนี้ให้ กบข. ซึ่งตอนนั้นทำคนเดียวทั้งหมด ยินยได้ในความรอบรู้ ความใส่ใจในงาน และความสุจริตในอดีต คุณหมอดังเองว่าไปด้วยกันได้หรือไม่ ส่วนความสุจริตและผลงานในอนาคตอยู่ที่คุณหมอยกกำกับดูแล” ด้วยคุณสมบัติต่อท้ายว่าบุคคลนี้ เพิ่งสิ้นสุดสัญญาเป็นผู้จัดการใหญ่ของ บลจ. แห่งหนึ่ง คุณหมอก็กังวลว่า “เขาจะมาหรือครับ”

ด้วยคำตอบที่ท้าทายว่า “ก็แล้วแต่คุณหมอยกจะทำให้เขาสนใจงานใหม่ได้หรือไม่” เมื่อเชิญมาสัมภาษณ์แล้วเห็นว่าเป็นกันได้ และเมื่อนักการเงินคนนั้นมีจุดยืนว่า เงินเดือนไม่ใช่เรื่องสำคัญที่สุด และชื่อตำแหน่งก็สำคัญ มหาวิทยาลัยจึงได้คนที่มีความสมบัติและประสบการณ์ตรงกับความต้องการมาเป็นหัวหน้าหน่วยบริหารสินทรัพย์ หน่วยงานเล็กๆ ที่ตั้งขึ้นใหม่เพื่อการนี้ และรายงานตรงต่อรองอธิการบดี เป็นพนักงานสายสนับสนุนคนแรกของมหาวิทยาลัยที่ไม่ถูกกำกับควบคุมเวลาทำงาน โดยดูที่ตัวงานเป็นหลักเช่นเดียวกับสายคณาจารย์

จัดระบบรองรับงาน

รองอธิการบดีทราบดีว่า การบริหารเงินเป็นเรื่องที่เสี่ยง ผู้ที่เกี่ยวข้องมักไม่กล้าเอาตัวเข้าไปเสี่ยงกับผลงานที่ไม่แน่นอนว่าจะได้ผลดีหรือไม่ การเลือกจ้าง บลจ. ให้บริหารเงินให้ เป็นเรื่องที่ฝ่ายบริหารสามารถหลีกเลี่ยงความเสี่ยงไปจากตนได้ เพราะสามารถตอบได้ว่า **“จ้างมืออาชีพแล้ว”**

ในการตั้งศูนย์ฯ เพื่อบริหารเงินเอง จึงต้องนำระบบมาป้องกันตน ดังที่เคยทำมาสมัยที่เป็นรองคณบดีดูแลด้านการคลังสมัยนั้น สิ่งที่จะวางแผนจะทำ ถ้าเป็นเงินของคณะ คณะและกรรมการ

ประจำคณะดูก่อน แล้วให้ศูนย์ฯ ดูแล้วยังนำทั้งหมดให้สภา
คณะกรรมการจึงเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อความเข้าใจที่ตรงกัน เพื่อให้
ทุกคนสามารถตรวจสอบการทำงานได้ และเพื่อป้องกันความเสี่ยง
ของทั้งผู้ปฏิบัติงาน และเงินของมหาวิทยาลัย

ดังนั้นเมื่อหาคนได้แล้ว เริ่มจัดทำข้อบังคับของหน่วยงานใหม่
ว่าจะบริหารกันอย่างไร บริหารอะไรบ้าง พร้อมทั้งเสนอให้
สภามหาวิทยาลัยตั้งคณะกรรมการชุดหนึ่งทำหน้าที่กำกับและดูแล
นโยบายการหาประโยชน์จากเงินรายได้ กรรมการชุดแรกที่ได้เสนอ
รายชื่อเพื่อขอรับการแต่งตั้งจากสภามหาวิทยาลัย ล้วนเป็นนักการเงิน
ที่มีประสบการณ์ในการบริหารเงินสถาบัน ได้แก่

กรรมการสภามหาวิทยาลัย ประเภผู้ทรงคุณวุฒิสองคน
คือ ดร.วิจิต สุรพงษ์ชัย (ประธานกรรมการบริหาร ธนาคารไทย
พาณิชย์ จำกัด (มหาชน)) กับ น.ส.นพพร เรืองสกุล (เลขาธิการ
คนแรกของกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข)) กรรมการที่
เป็นบุคคลภายนอกตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ คือ นายวิสิทธิ์
ตันติสุนทร (เลขาธิการ กบข.) กับนางรัศมีชญา กุลวานิชไชยนันท์
(ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเงินการบัญชีและการลงทุน สำนักงาน
ประกันสังคม)

กรรมการจากบุคคลภายใน ได้แก่ รองคณบดีด้านการคลัง
ในฐานะตัวแทนของคณะแพทยศาสตร์ศิริราชฯ และรามาฯ
รองอธิการบดีฝ่ายการคลัง ทำหน้าที่ประธานตามทื่อธิการบดี
มอบหมายงานของคณะกรรมการที่กำกับดูแลการหาประโยชน์จาก
งานรายได้ ทำหน้าที่ด้านกำกับดูแลการหาประโยชน์จากทรัพย์สิน
ทางการเงิน และยังดูแลกลั่นกรองงานด้านการลงทุนอื่นๆ เชิงธุรกิจ
ของมหาวิทยาลัยด้วย งานด้านการลงทุนเดินหน้าอย่างเป็นขั้น
เป็นตอน เริ่มด้วยการกำหนดนโยบายการลงทุน คือ มีการกำหนด
สัดส่วนที่พึงลงทุน (Asset allocation) ในแต่ละกลุ่มตราสาร
การเงิน (Asset class)

เป็นที่เข้าใจตรงกันว่า งานลงทุนไม่ใช่การมุงแต่ทำตัวเลข
รายได้ทุกไตรมาสหรือทุกปีให้ชนะผู้อื่นอย่างเดียว แต่ต้องรักษา
วินัยการลงทุนให้อยู่ในกรอบของ Asset allocation ที่กำหนดด้วย

สำหรับการลงทุนในกิจการใด ไม่ว่าจะเป็นหุ้นกู้ หรือหุ้นทุน
ต้องวิเคราะห์กิจการก่อน ทำหลักเกณฑ์ และเสนอรายชื่อก่อนลงทุน
และต้องติดตามผลประกอบการของกิจการเหล่านั้นโดยตลอด
(คือ วิเคราะห์ Credit risk)

สำหรับการลงทุนในหุ้นทุน ซึ่งเป็นเรื่องค่อนข้างใหม่ในการ
บริหารเงินของมหาวิทยาลัย แม้จะลดความเสี่ยงทั้งหมด (Portfolio
risk) ด้วย Asset allocation แล้ว กรรมการยังให้ระวังเพิ่มขึ้นอีก
โดยกำหนดนโยบายว่า ไม่ต้องการเห็นผลประกอบการขาดทุนเลย
ให้ค่อยๆ สะสมกำไรไว้ ต่อไปเมื่อลงเต็ม Asset allocation แล้ว
หากจะขาดทุนในบางปี หรือบางไตรมาส ก็จะเป็นการขาดทุนกำไร
เท่านั้น ทั้งนี้เพื่อป้องกันพนักงานและนโยบายมิให้บุคคลที่ไม่เข้าใจ
เรื่องการลงทุนในหุ้น หวั่นเกรงการลงทุนในหุ้น ซึ่งอาจจะทำไ
มากก็ได้ ขาดทุนมากก็ได้ และตัดสินใจเปลี่ยนเป็นเลิกลงทุนในหุ้น
(เปลี่ยน Asset allocation) ในเวลาที่ไม่เหมาะสม

หัวหน้าหน่วยฯ ค่อยๆ หาพนักงานมาเพิ่มตามความจำเป็น
ซึ่งฝ่ายบริหารมหาวิทยาลัยพบว่า พนักงานแต่ละคนมีคุณสมบัติหลัก
เป็นที่น่าพอใจ คือเป็นคนดี มีฝีมือ และตั้งใจทำงานเพื่อมหาวิทยาลัย
“งานขยายออกไป ไปดูเรื่องอื่นๆ อีกเยอะ ช่วยจัดการอีกหลาย
อย่างให้มหาวิทยาลัย คือ ช่วยเขาไปหมด” คุณหมออธิบายงาน
ของหน่วยฯ

ถึงตอนนั้นมหาวิทยาลัยจึงได้เปลี่ยนโครงสร้างองค์กรใหม่
ให้เป็นศูนย์บริหารสินทรัพย์ โดยที่หัวหน้าศูนย์ยังคงรายงานตรงต่อ
รองอธิการบดีเช่นเดิม สถานะของผู้อำนวยการศูนย์ฯ ที่ไม่ถูกกำกับ
เวลาทำงานคงจะมีคนเพ่งเล็งมากพอสมควร แต่รองอธิการบดี
ซึ่งรับเข้ามาทำงานเชื่อว่า ให้ผลงานแสดงจะดีกว่า และผู้อำนวยการ
ก็รับงานมากขึ้นๆ ในการช่วยส่วนงานและคณะต่างๆ เพราะได้รับ
ความไว้วางใจ

ลดขั้นตอนของราชการผ่านคัสโตเดียน

ผู้บริหารเงินและบริหารสถาบันการเงินตัดสินใจรับการ
ทาบทามให้เข้ามาทำงานในมหาวิทยาลัย เพราะเห็นว่าเงินที่จะ
บริหารจำนวนประมาณ ๒ หมื่นล้าน ไม่มากเมื่อเทียบกับที่เคยทำ
มาแล้ว และตนยังจะได้ฝึกผลงานไว้ในโครงสร้างแนวทางการบริหาร
เงินแบบใหม่ให้กับการอุดมศึกษาของไทย

เมื่อเข้ามาทำงานวันแรกๆ ก็พบว่า

๑. เงินของมหาวิทยาลัยไม่ได้มีทั้งจำนวนอย่างที่เห็นเป็น
ตัวเลขรวม เงินกระจายอยู่ตามคณะและส่วนงานต่างๆ จำนวนที่
อยู่ในความรับผิดชอบโดยตรงคือเงินของสำนักอธิการบดี ซึ่งเป็น
ประมาณ ๑๐% ของเงินทั้งหมดเท่านั้น บวกกับเงินจากงบประมาณ
แผ่นดิน ซึ่งบางก้อนมาตอนต้นปีงบประมาณ บางก้อนทยอยมาเป็น
งวดๆ ทุก ๓ เดือน

๒. กระบวนการทำงานเบื้องหลังการลงทุนใช้เวลานาน และการตัดสินใจกระจาย กองคลังเป็นศูนย์รวมทำเช็ควางที่ต้องเสนอรองอธิการบดีฯ ลงนามทุกฉบับ การตัดสินใจลงทุนในส่วนของคุณจะต้องทำแต่เนิ่นๆ เพราะต้องผ่านกรรมการของคุณหรือโครงสร้างอื่นใดของคุณก่อนจะแจ้งมายังกองคลังเพื่อออกเช็คเวลาที่ต้องใช้อาจจะถึง ๗ วัน

๓. การดูแลความถูกต้องของตราสารการเงิน และการเก็บรักษาหลักทรัพย์เป็นหน้าที่ของกองคลังของสำนักอธิการบดี กองคลังทำรายงานบัญชีทรัพย์สินนานๆ ครั้ง ดังนั้นคุณซึ่งเป็นเจ้าของสินทรัพย์ต้องทำบัญชีไว้ต่างหาก การจะหา profile ของสินทรัพย์ทั้งสินของมหาวิทยาลัย หรือแยกแต่ละส่วนงานใช้เวลานานจนไม่ทันสำหรับการตัดสินใจลงทุน

โจทย์เฉพาะหน้าคือ

๑. จะทำให้งานของกองคลังเร็วทันเวลาตามมาตรฐานการทำงานของวงการเงินได้อย่างไร

๒. จะทำอะไรให้คณะกรรมการเงินให้ได้ประโยชน์สูงขึ้น เพราะเป็นประโยชน์รวมของมหาวิทยาลัย หรือถ้าคุณไม่ถนัด จะทำอะไรให้คุณส่งเงินให้ศูนย์ฯ เป็นผู้บริหารในเรื่องแรกการตั้งคัสโตเดียน (ผู้เก็บรักษาหลักทรัพย์) เป็นทางออกที่มีประสิทธิภาพที่สุด เพราะโดยผ่านคัสโตเดียน

- กองคลังไม่ต้องออกเช็คอีกต่อไป
- กองคลังทุกคุณไม่ต้องติดต่อกองคลังมหาวิทยาลัย ผู้มีอำนาจของคุณอาจสั่งเงินในความรับผิดชอบไปลงทุนได้โดยตรง
- เงินออกในวันที่สั่งการ
- กองคลังมหาวิทยาลัยไม่ต้องรับหน้าที่ตรวจสอบเก็บรักษาและรายงานทรัพย์สินที่ลงทุนอีกต่อไป

เมื่อตัดสินใจเลือกทางเลือกนี้เริ่มกระบวนการการมีส่วนร่วมของส่วนงาน คือ เชิญแต่ละคุณมาร่วมรับฟังการนำเสนอบริการของผู้เก็บรักษาทรัพย์สิน เพื่อความมั่นใจและเข้าใจในงานระบบใหม่อย่างทั่วถึง เมื่อผ่านกระบวนการคัดเลือกแล้ว ก็โอนงานและทรัพย์สินทั้งหมดแยกบางส่วนงานให้กับคัสโตเดียน จากวันนั้นเป็นต้นมา งานของกองคลังทั่วทั้งมหาวิทยาลัยลดลง การเซ็นเช็คไม่มีอีกต่อไป ความปลอดภัยของสินทรัพย์ที่เก็บรักษาไม่เป็นภาระของกองคลัง การตัดสินใจลงทุนทำได้ทันเวลาขึ้น และตัวเลขสินทรัพย์มีรายงานให้วันต่อวัน

สร้างความน่าเชื่อถือ

“การบริหารเงินของคุณต่างๆ มีการดำเนินการเป็นขั้นเป็นตอน”

เริ่มแรก มีการกำหนดวงเงินรวมของแต่ละธนาคารพาณิชย์ (ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติที่คุ้มครองเงินฝากของแต่ละนิติบุคคลเพียงในวงเงินจำนวนหนึ่งเท่านั้น) วงเงินและหุ้นกู้ที่จะลงทุนได้ กำหนดกองทุนรวมต่างๆ ที่ลงทุนได้ ซึ่งพิจารณาตามระดับความเสี่ยงหลังจากผ่านการวิเคราะห์ของศูนย์บริหารสินทรัพย์ฯ และคณะกรรมการจัดหาผลประโยชน์ฯ

ข้อกำหนดนี้ทำให้แต่ละคุณต้องติดต่อศูนย์ฯ เพื่อเช็ควงเงินรวมคงเหลือในแต่ละธนาคาร หรือตราสารอื่นๆ ที่ส่วนงานจะลงทุนได้ และในขณะเดียวกันคุณที่ต้องการลงทุนในตราสารอื่นนอกเหนือจากเงินฝาก ก็สบายใจขึ้น เพราะมีผู้วิเคราะห์ความเสี่ยงและคอยติดตามความเปลี่ยนแปลงให้

ทางศูนย์ฯ มีบริการเสริมคือ สอบถามอัตราดอกเบี้ยสำหรับเงินฝากรายได้ให้แต่ละคุณได้สอบถามมา และให้คำแนะนำว่าควรฝากเงินระยะสั้นหรือระยะยาว ฯลฯ ถือเป็นงานที่ปรึกษาการลงทุน ซึ่งทุนเวลาการติดต่อของเจ้าหน้าที่แต่ละคุณ และผู้บริหารแต่ละคุณสบายใจขึ้นว่าได้ฟังความเห็นเพิ่มก่อนตัดสินใจ

คุณต่างๆ รับรู้ผลตอบแทนการลงทุน ฯลฯ โดยตรงผ่านคัสโตเดียนอยู่แล้ว ส่วนสภามหาวิทยาลัยได้รับรายงานเป็นระยะๆ ตามกำหนด

ขั้นตอนต่อมา เมื่อพบว่า ยังมีบางคุณนำเงินไปฝากในธนาคารพาณิชย์ที่ให้ดอกเบี้ยต่ำกว่าตัว เลขที่ทางศูนย์ฯ หามาได้ คณะกรรมการฯ ไม่ได้ห้ามทำ แต่ให้แนวทางว่า ควรให้คุณชี้แจงเหตุผลที่ทำเช่นนั้นมาประกอบด้วย และเปิดทางเลือกในการลงทุนให้คุณต่างๆ อีกหลายทางตามความสนใจและความต้องการของคุณ โดยมีศูนย์ฯ เป็นผู้ลงทุน หรือผู้วิเคราะห์ติดตามและประเมินผลการทำงานให้ กล่าวคือ

เปิดกองตราสารตลาดเงินที่ฝากถอนแบบทันที หรือมีกำหนดระยะเวลา ด้วยการเสนออัตราดอกเบี้ยต่างๆ กัน คล้ายเงินฝากธนาคารพาณิชย์ ซึ่งทำให้แต่ละส่วนงานที่คุ้นกับเงินฝากธนาคารตัดสินใจส่งเงินให้ศูนย์ฯ บริหารง่ายขึ้น คัดเลือกผู้จัดการกองทุนส่วนบุคคล โดยให้ บลจ. ต่างๆ มานำเสนอ และให้คุณต่างๆ ได้ร่วมฟัง เพื่อดูกองทุนภายนอก ๒ กอง ที่นโยบายการลงทุนต่างกัน เป็นการเปิดทางเลือกให้กับคุณต่างๆ ที่อาจจะอยากให้ผู้อื่นบริหารเงินแทน แต่มิให้ถูกบังคับให้ต้องส่งเงินให้ศูนย์ฯ บริหาร วิธีการนี้ยังสร้างบรรยากาศการแข่งขันให้ผู้บริหารกองทุนภายในมหาวิทยาลัย ด้วยการตั้งกองทุนภายนอกสำเร็จได้โดยคุณที่มีเงินมากได้ช่วยใส่เงินตั้งต้นให้ก่อนตั้งแต่วันแรก เพื่อให้กองทุนเริ่มดำเนินการได้ คุณอื่นๆ จะซื้อกองทุนในภายหลังก็ได้

ศูนย์ฯ ออก “กองทุน” ภายในอีก ๓ กองด้วย สำหรับการลงทุนที่ต่างกัน เพื่อเป็นทางเลือกเพิ่มให้กับส่วนงานต่างๆ

ก้าวเข้าปีที่ ๕

แม้เมื่อเปลี่ยนทีมบริหารมหาวิทยาลัยตามวาระหลังจากที่ตั้งศูนย์ฯ ได้ ๓ ปีเศษ มีรองอธิการบดีคนใหม่มารับงาน และผู้อำนวยการศูนย์บริหารสินทรัพย์ย้ายไปรับตำแหน่งเป็นผู้ช่วยอธิการบดีในสายงานการเงินการคลังงานของศูนย์ฯ ก็ยังดำเนินต่อไป หลายโครงการเป็นโครงการระยะยาวเป็นงานต่อเนื่อง และผู้อำนวยการศูนย์ฯ คนเดิม ได้เตรียมตัวบุคคลรับทอดงานไว้ให้มหาวิทยาลัยได้เลือกแล้ว งานที่ทำตลอดช่วงกว่า ๔ ปีที่ผ่านมา นับแต่กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยทีมงานภายใต้รองอธิการบดี/ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายการเงินการคลัง ครอบคลุมงานหลากหลายเกี่ยวกับการบริหารสินทรัพย์นานาประเภทของมหาวิทยาลัย ดังนี้

- **สิทธิประโยชน์ทางการเงิน : ลงทุนในตราสารต่างๆ ในตลาดหลักทรัพย์ และเริ่มลงทุนในต่างประเทศ**
- **สิทธิประโยชน์ทางปัญญา + สิทธิประโยชน์ทางการเงินที่เป็นการร่วมทุน :**

(ก) กิจการที่มหาวิทยาลัยลงทุนหรือร่วมทุนไว้ก่อนแล้ว... วิเคราะห์ ติดตาม ขยายขอบเขต ปรับปรุงแบบ Turn around หรือว่าปิด แล้วแต่ความจำเป็นและเหมาะสม เช่น ศูนย์สัตว์ทดลองแห่งชาติ และ บริษัท International Bio Service

(ข) บริษัทร่วมทุนใหม่ของคณะ และส่วนงานอื่นๆ หรือวิสาหกิจของมหาวิทยาลัยในรูปแบบบริษัทจำกัด ตามความจำเป็นและเหมาะสม...วิเคราะห์ เสนอแนะ ร่วมเจรจา ร่วมวางโครงสร้าง และเป็นที่ปรึกษาช่วงเริ่มดำเนินการร่วมกับส่วนงานนั้นๆ และ/หรือที่ปรึกษาภายนอก เช่น กรณี บริษัท อาร์เอฟเอส และ บริษัท M Clea Bio Services

● **อสังหาริมทรัพย์ :**

(ก) ช่วยเจรจาเรื่องให้เช่าพื้นที่ และร่วมคิดเพื่อพัฒนาโครงการให้ได้ประโยชน์ดีที่สุด กรณีที่คณะหรือส่วนงานขอมาโดยการตัดสินใจอยู่ที่คณะ เช่น พื้นที่สุดถนนติดแม่น้ำภายในบริเวณโรงพยาบาลศิริราช พื้นที่ร้านค้าในอาคารที่สร้างใหม่ เป็นต้น

(ข) รับมอบงานบริหารอาคาร งานพัฒนาพื้นที่ หรือจัดการเรื่องให้เช่าพื้นที่ ตามที่มหาวิทยาลัยมอบหมาย เช่น การบริหารอาคารพักอาศัย

● **อื่นๆ :**

(ก) บริหารจัดการกิจการตามที่มหาวิทยาลัยมอบหมาย เช่น ร้านอาร์โมนี ซึ่งขยายจากร้านเล็กๆ ขายของที่ระลึก เป็นศูนย์หนังสือเต็มรูปแบบ

(ข) มีส่วนร่วมในการพัฒนาโครงการใหม่ของคณะ ส่วนงาน และมหาวิทยาลัย ในฐานะผู้ชำนาญการด้านการเงินและการบริหารจัดการเชิงธุรกิจ เช่น การจัดตั้งโรงเรียนสาธิตนานาชาติมหิตล ซึ่งศูนย์ฯ วิเคราะห์ความเป็นไปได้เบื้องต้น เสนอแนะโครงสร้างทางการเงินที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ และช่วยนำเสนอประเด็นดังกล่าวต่อสภามหาวิทยาลัย โดยมีผู้มีความรู้เฉพาะทางด้านอื่นๆ มาประกอบเป็นทีมงาน เช่น ด้านการบริหาร การศึกษา การเงิน การตลาด และการร่วมมือด้านวิชาการจากหลายส่วนงานในมหาวิทยาลัย ทำให้งานบรรลุผลสำเร็จด้วยดี

อนาคต?

งานที่หลากหลายขึ้น และเวลากว่า ๕ ปีที่ผ่านมา ทำให้เกิดคำถามว่า

๑. ศูนย์ฯ ควรทำงานอื่นได้อีก

๒. มหาวิทยาลัยควรจัดองค์กรภายในใหม่อย่างไร เพื่อรองรับบริการที่ค่อยๆ เพิ่มขึ้นมาดังที่กล่าวมาแล้ว ซึ่งต้องการความชำนาญหลากหลายด้าน และแก้ปัญหางานกระจุกตัวจนบริการล่าช้าลงในอนาคต ในระหว่างที่ผู้อำนวยการศูนย์ฯ คนใหม่ซึ่งยังไม่มีประสบการณ์มากเท่ากับคนเดิม ณ วันที่ครบวาระกำลังปรับตัวให้เข้ากับบทบาทใหม่ และงานที่กว้างมากขึ้น

ประเด็นที่น่าเป็นห่วงของศูนย์บริหารสิทธิประโยชน์คืออะไรบ้าง

อดีตรองอธิการบดีผู้ก่อตั้งศูนย์ฯ ขึ้นมา มองว่าความสำเร็จของศูนย์ฯ อยู่ที่คน อันประกอบด้วยรองอธิการบดีกับผู้อำนวยการศูนย์ฯ และทีมงาน โดยที่รองอธิการบดีเป็นผู้ให้ความเห็นในฐานะผู้มีประสบการณ์และเข้าใจนโยบายและวิถีปฏิบัติในมหาวิทยาลัย ส่วนพนักงานอื่นทั้งหมดเสนองานตามหลักทฤษฎีและความคิดของตน งานที่สำเร็จจึงเป็นผลงานการตัดสินใจร่วมกันของสองฝ่าย

พนักงานทั้งหมดทำงานเพราะมีงานที่น่าสนใจให้ทำ หากว่าถึงระดับหนึ่งที่ไม่มีอะไรน่าสนใจ พนักงานก็อาจจะไม่สนใจทำงานอยู่ในมหาวิทยาลัยอีกต่อไป เงื่อนไขความสำเร็จของศูนย์ฯ ไม่ว่าในมหาวิทยาลัยใดอยู่ที่คน ๒ ฝ่าย ที่กล่าวมาแล้ว คือ

๑. ฝ่ายบริหารเห็นประโยชน์และตั้งใจให้ส่วนงานนี้เกิดขึ้นจริงๆ หรือไม่ และดูแลให้เกิดและเดินได้จริงจังเพียงใด

๒. ผู้ที่เข้ามาเริ่มต้นตั้งศูนย์ฯ ทุ่มเทให้จริงหรือไม่ หากคนที่อยากทำงานให้มหาวิทยาลัยเพราะเห็นว่าทำให้มหาวิทยาลัยเท่าเทียมกัน ทำให้สมองของชาติและช่วยประเทศได้มาก เจอหรือไม่เมื่อตั้งต้นดี ได้ความไว้วางใจทั้งจากสภาฯ ผู้บริหารมหาวิทยาลัย คณบดีและหัวหน้าส่วนงาน เงินที่จะให้บริหารและความต้องการใช้บริการที่ปรึกษาก็จะตามมา

หากว่าเลือกคนได้ไม่ดีพอ ผู้อื่นไม่เชื่อคนที่บริหาร ก็จะไม่เชื่อศูนย์ฯ เรื่องท้าทายผู้บริหารมหาวิทยาลัยทุกสมัยก็คือ จะหาคนได้หรือไม่ และเมื่อหาได้แล้วจะคงเขาไว้ในระบบงานของมหาวิทยาลัยได้หรือไม่ และได้นานเพียงใด

ข้อคิดคำถามท้ายเรื่อง

๑. ควรมีการบริหารเงินและทรัพย์สินอื่นๆ เองในมหาวิทยาลัยหรือไม่

๒. บรรยากาศและเงื่อนไขใดที่ทำให้เรื่องการจัดตั้งศูนย์บริหารสิทธิประโยชน์ในมหาวิทยาลัยนี้ประสบความสำเร็จ

๓. “Professional” มีความหมายใด และจะหา “มืออาชีพทางการเงินเพื่อทำงานให้มหาวิทยาลัยได้อย่างไร”

๔. ยุทธวิธีใดบ้างที่ช่วยให้งานของศูนย์บริหารสิทธิประโยชน์ขยายตัว สิ่งเหล่านี้สามารถทำซ้ำได้ในมหาวิทยาลัยอื่นๆ หรือไม่

งานประชุมสุดยอดมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ ครั้งที่

2

เมื่อวันที่ 7-8 พฤษภาคม 2556 ณ ศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) เป็นประธานเปิดงานประชุมสุดยอดมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ ครั้งที่ 2 จัดโดยสำนักบริหารโครงการส่งเสริมการวิจัยในอุดมศึกษาและพัฒนามหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ร่วมกับมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ 9 แห่ง ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และมหาวิทยาลัยมหิดล เพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยนองค์ความรู้เชิงวิชาการอย่างเข้มข้น โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์สูงกับนักวิจัยที่มีผลงานเด่นจาก 54 คลัสเตอร์ของมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ 9 แห่ง ซึ่งมีผลงานวิจัยดีเด่น ทั้งด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ด้านอุตสาหกรรม ด้านสุขภาพ ด้านสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ด้านพลังงาน ด้านเกษตร และอาหาร โดยมีอธิการบดี และตัวแทนจากมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติทั้ง 9 แห่ง รวมถึงนักวิชาการกว่า 1,000 คน ร่วมงานซึ่งในส่วนของมหาวิทยาลัยมหิดลได้เข้าร่วมจัดนิทรรศการแสดงผลงานวิจัยในงานประชุมดังกล่าว และมีอาจารย์ นักวิจัย นำเสนอผลงานวิจัยทั้งแบบโปสเตอร์และแบบบรรยายด้วย

นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา กล่าวว่า งานวิจัยและพัฒนาถือเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาเศรษฐกิจ ซึ่งนายกรัฐมนตรีให้ความสำคัญกับงานวิจัยและพัฒนาอย่างมาก โดยรัฐบาลมีเป้าหมายการลงทุนด้านงานวิจัยของประเทศร้อยละ 30 สำหรับอีกร้อยละ 70 ให้ภาคเอกชนที่จะได้รับประโยชน์จากงานวิจัยโดยตรงเป็นฝ่ายลงทุน ดังนั้นมหาวิทยาลัยต้องแสดงให้เห็นถึงศักยภาพในการพัฒนางานวิจัยใหม่ๆ เพื่อดึงดูดภาคเอกชนมาร่วมลงทุน ทั้งนี้ รัฐบาลพร้อมสนับสนุนงานวิจัยที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาของประเทศในการเสวนาพิเศษ เรื่อง “แนวทางการขับเคลื่อนมหาวิทยาลัยไทยสู่มหาวิทยาลัยโลกตามนโยบายรัฐบาล” นายอภิชาติ จีระวุฒิ เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา (กกอ.) กล่าวว่า แม้ว่างบประมาณของ

มหาวิทยาลัยวิจัยจะถูกปรับลดลงอย่างมาก แต่จากการจัดอันดับ 100 มหาวิทยาลัยที่ดีที่สุดในเอเชีย โดยนิตยสาร Time Higher Education พบว่า ยังมีมหาวิทยาลัยของไทยติดอันดับ 3 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี อันดับที่ 55) มหาวิทยาลัยมหิดล (อันดับที่ 61) และ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (อันดับที่ 82) ซึ่งสะท้อนถึงศักยภาพของมหาวิทยาลัยไทยที่สามารถพัฒนาให้ก้าวสู่การแข่งขันในเวทีโลก

ที่มา : http://www.mahidol.ac.th/muthai/latest_news56/nation_research2.htm

ข่าวประชาสัมพันธ์ >>

หลักสูตรธรรมาภิบาลเพื่อการพัฒนาอุดมศึกษา เดือนกรกฎาคม-ธันวาคม 2556

โครงการจัดตั้งสถาบันส่งเสริมธรรมาภิบาลมหาวิทยาลัย ภายใต้สถาบันคลังสมองของชาติ มูลนิธิส่งเสริมทบวงมหาวิทยาลัย ขอเชิญสมัครอบรมหลักสูตรธรรมาภิบาลเพื่อการพัฒนาอุดมศึกษา

หลักสูตรนี้เหมาะสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัย เช่น นายกสภามหาวิทยาลัย กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้แทนผู้บริหาร ผู้แทนคณาจารย์ เลขาธิการสภามหาวิทยาลัย รวมทั้งผู้บริหารระดับสูงของมหาวิทยาลัย

หลักสูตรนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้กรรมการสภามหาวิทยาลัยได้มาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกันเกี่ยวกับการกำกับดูแลมหาวิทยาลัยอย่างมีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาลและการบริหารจัดการที่ดี ตลอดจนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ สร้างเครือข่ายความร่วมมือ และความเข้าใจอันดีระหว่างกัน

UGP 16	31 ก.ค. (Orientation) 1, 2, 8, 9, 16 ส.ค. 20 ก.ย. (Case study)	UGP 17	25 ก.ย. (Orientation) 26, 27 ก.ย. 3, 4, 11 ต.ค. 11 พ.ย. (Case study)	UGP 18	31 ต.ค. (Orientation) 1, 7, 8, 14, 15 พ.ย. 13 ธ.ค. (Case study)
---------------	--	---------------	---	---------------	---

สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ โทรศัพท์: 02 640 0461 ต่อ 101 (คุณฉันทลักษณ์) 108 (คุณจริยา)

E-mail: chantala_k@hotmail.com/jariya@knit.or.th